

**Sprawozdanie opisowe z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Rudzie Śląskiej
za 2019 rok**

SPIS TREŚCI

I. Struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2019	str. 3
II. Informacje ogólne	str. 3
III. Zadania statutowe realizowane przez Ośrodek w 2019 roku	str. 4
IV. Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2019r.	str. 11
V. Szczegółowe sprawozdania komórek organizacyjnych Ośrodka	str. 13
1. Dział Pomocy Środowiskowej	str. 13
2. Dział Świadczeń	str. 17
3. Dział Opieki nad Osobami Starszymi i Niepełnosprawnymi	str. 20
4. Dział ds. Asysty Rodzinnej	str. 33
5. Dział Obsługi i Finansowania Opieki nad Dzieckiem	str. 41
6. Dział Pieczy Zastępczej	str. 45
7. Dział Świadczeń Rodzinnych	str. 49
8. Dział Świadczeń Wychowawczych	str. 54
9. Dział Świadczeń Alimentacyjnych	str. 55
10. Dział Dodatków Mieszkaniowych	str. 58
11. Dział Klub Integracji Społecznej	str. 60
12. Dział Realizacji Projektów	str. 65
13. Dział Obsługi Stron	str. 72
14. Zespół Samodzielnych Stanowisk	str. 74
15. Samodzielne Stanowisko Głównego Specjalisty ds. Analiz Społecznych	str. 76
16. Specjalistyczne Poradnictwo Prawne	str. 77
17. Dział Techniczno - Gospodarczy z Kancelarią	str. 78
VI. Zasoby kadrowe MOPS	str. 81
VII. Plan potrzeb Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na 2020r.	str. 85

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

- Załącznik nr 1** - Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2019r. wraz z potrzebami związanymi z ich realizacją.
- Załącznik nr 2** - Roczne sprawozdanie z działalności i efektów pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - organizatora pieczy zastępczej za rok 2019 oraz zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.
- Załącznik nr 3** - Roczne sprawozdania za 2019r. Kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

I. STRUKTURA WYDATKÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ROKU 2019

Źródła finansowania zadań Ośrodka

Środki z Budżetu Miasta- 41 001 286,68 zł, co stanowi 18,83 % całego budżetu MOPS
Środki z Budżetu Państwa - 175 904 341,20 zł, co stanowi 80,78 % całego budżetu MOPS

Środki z Europejskiego Funduszu Społecznego 850 395,13 zł, co stanowi 0,39 % całego budżetu MOPS

Suma: 217 756 023,01 zł

II. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej jest jednostką organizacyjną Miasta Ruda Śląska powołana uchwałą Nr 55/XIII/90 z dnia 28 lutego 1990 roku do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz innych zadań przekazywanych do realizacji organom samorządowym gminy oraz powiatu.

Podstawę działalności Ośrodka stanowi ustawa o pomocy społecznej. Przedmiotem działalności Ośrodka w 2019r. były zadania wynikające z:

- ustawy o pomocy społecznej,
- ustawy o samorządzie gminnym,
- ustawy o samorządzie powiatowym,
- ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy o systemie oświaty,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

- ustawy o finansach publicznych,
- ustawy o rachunkowości,
- ustawy - Prawo zamówień publicznych,
- ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawy o cudzoziemcach,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- kodeksu postępowania administracyjnego,
- ustawy Prawo energetyczne,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- statutu.

III. ZADANIA STATUTOWE REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK W ROKU 2019

Ośrodek realizuje cele i zadania określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej oraz przepisach wydanych na jej podstawie, a w szczególności podejmuje działania zmierzające do zaspakajania niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, oraz w miarę możliwości do życiowego ich usamodzielnienia, oraz do integracji tych osób i rodzin ze środowiskiem, a także zapobiega powstawaniu trudnych sytuacji życiowych rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną.

1. Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej obejmujące w szczególności:

- 1) przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 3) prowadzenie pracy socjalnej;
- 4) analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizację zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

2. Ośrodek realizuje zadania własne Miasta o charakterze obowiązkowym polegające na:

- 1) opracowaniu i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzaniu corocznie oceny zasobów Miasta w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielaniu schronienia, zapewnianiu posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków okresowych;

- 5) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych;
- 6) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom, które nie posiadają dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) przyznawaniu zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłaceniu składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) opłaceniu składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 11) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków stałych;
- 12) prowadzeniu pracy socjalnej;
- 13) organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania;
- 14) prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 15) dożywianiu dzieci;
- 16) sprawieniu pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 17) kierowaniu do domu pomocy społecznej i ponoszeniu odpłatności za pobyt mieszkańca Miasta w tym domu;
- 18) pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 19) sporządzaniu sprawozdawczości oraz przekazywaniu jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

3. Ponadto Ośrodek realizuje zadania własne Miasta polegające na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawaniu i wypłacaniu pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowaniu do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowaniu innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzeniu i realizacji programów ostonowych;
- 5) współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

4. Ośrodek realizuje zadania zlecone Miastu, do których należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

5. Ośrodek realizuje zadania własne powiatu polegające na:

- 1) opracowaniu, realizacji i koordynacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) prowadzeniu specjalistycznego poradnictwa;
- 3) przyznawaniu pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo- wychowawcze, rodziny zastępcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno- wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- 4) udzielaniu pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo- wychowawcze, rodziny zastępcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno- wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 5) udzielaniu pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem;
- 6) prowadzeniu i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczaniu w nich skierowanych osób;

- 7) prowadzeniu mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 8) przyznawaniu świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz rodzin pomocowych na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatku dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności, jednorazowego wydatku związanego z przyjmowaniem dziecka do rodziny, dofinansowaniem do wypoczynku, zdarzeń losowych, na utrzymanie lub niezbędny remont lokalu mieszkalnego;
- 9) opracowywaniu porozumień w sprawie umieszczania i ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz partycypowaniu w kosztach wynagrodzeń dla rodzin zastępczych;
- 10) przygotowaniu umów i aneksów do umów związanych z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz pełnieniem funkcji rodziny pomocowej lub osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich;
- 11) współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej;
- 12) udzielaniu informacji o prawach i uprawnieniach;
- 13) szkoleniu i doskonaleniu zawodowym kadr pomocy społecznej z terenu miasta Ruda Śląska;
- 14) doradztwie metodycznym dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu miasta Ruda Śląska;
- 15) podejmowaniu innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 16) sporządzaniu sprawozdawczości oraz przekazywaniu jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

6. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Ośrodek należy:

- 1) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 4) udzielanie cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

7. Wykonywanie przez Ośrodek innych zadań realizowanych przez powiat obejmujących:

- 1) dofinansowania do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;

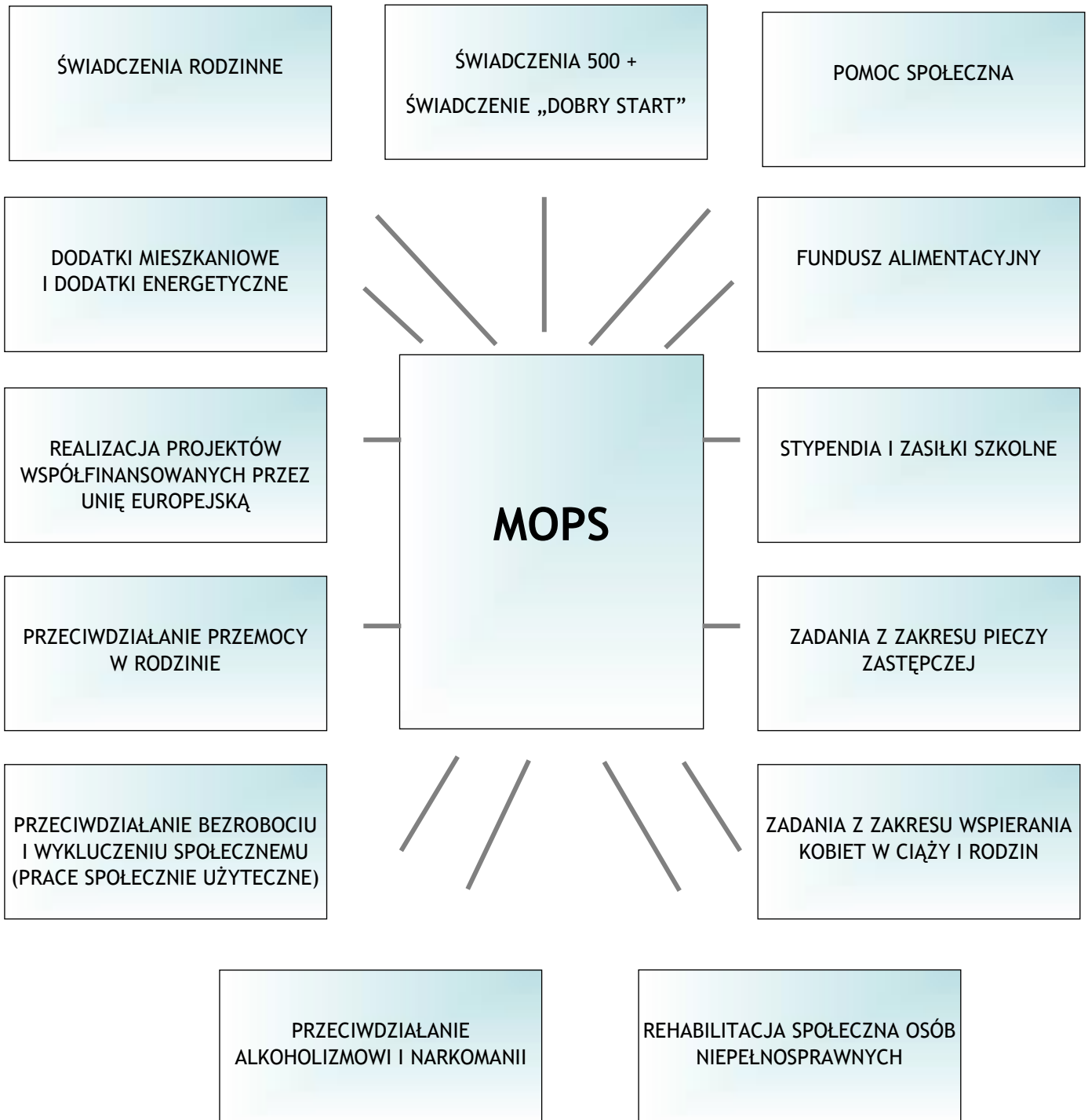
- 2) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, realizowanych w odpowiedzi na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych;
- 3) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- 4) dofinansowanie działania warsztatów terapii zajęciowej;
- 5) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
- 6) przedstawianie wniosków do planów finansowo - rzeczowych PFRON w zakresie zadań realizowanych przez miasto Ruda Śląska oraz sprawozdań rzeczowo - finansowych o zadaniach zrealizowanych z otrzymanych środków finansowych z PFRON;
- 7) opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności w zakresie realizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa - w ramach środków finansowych otrzymywanych przez Miasto z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 8) opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych;
- 9) podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;
- 10) dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży;
- 11) przystępowanie do programów, o których mowa w przepisie art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy wymienionej w § 2 pkt 5 Statutu MOPS oraz realizacja zadań objętych tymi programami.

DO ZADAŃ OŚRODKA NALEŻY PONADTO:

8. Wykonywanie innych zadań Miasta z zakresu pomocy społecznej, określonych w porozumieniach zawartych z organami administracji rządowej.
9. Przyznawanie i wypłacanie osobom uprawnionym dodatków mieszkaniowych.
10. Przyznawanie i wypłacanie osobom uprawnionym świadczeń rodzinnych.
11. Prowadzenie i świadczenie usług w Klubie Integracji Społecznej, w tym m.in. prac społecznie- użytecznych.
12. Przyznawanie i wypłacanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom z terenu Miasta.
13. Prowadzenie postępowań w sprawach świadczeń i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowań w sprawach należności dłużników alimentacyjnych.
14. Wykonywanie zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
15. Przyznawanie i wypłacanie dodatku energetycznego, o którym mowa w ustawie- Prawo energetyczne.

16. Weryfikowanie, w drodze wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust. 4a ustawy o świadczeniach rodzinnych, oświadczenia o samotnym wychowywaniu dziecka stosownie do art. 20c ust. 8 ustawy o systemie oświaty.
17. Ustalanie i wypłacanie zasiłków, o których mowa w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.
18. Prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego i wypłata tego świadczenia osobom uprawnionym.
19. Prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia i wypłata świadczenia „Dobry start”.
20. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
21. Organizacja procesu otwartego konkursu ofert na zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej organizacjom pozarządowym na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej oraz o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
22. Realizacja zapisów ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
23. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym wypłata dodatku wychowawczego oraz dodatku do zryczałtowanej kwoty (dotyczy placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego), a także dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego.
24. Realizacja „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020”.
25. Realizacja „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020”.
26. Realizacja „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Ruda Śląska na lata 2015 - 2020”.
27. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”.

**Struktura zadań realizowanych
przez Ośrodek w 2019r.**

IV. CHARAKTERYSTYKA OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W 2019r.

Tabela poniższa przedstawia liczbę rodzin, w których występują określone w ustawie dysfunkcje oraz liczbę osób w tych rodzinach, jednakże należy podkreślić, że często u jednej osoby bądź w jednej rodzinie dysfunkcje występują łącznie np. ubóstwo jako główna przyczyna, która może być spowodowana bezrobociem, niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą, bądź innymi wymienionymi niżej powodami.

**1) Powody przyznania pomocy (według wymagań sprawozdawczych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej)
Stan na 31.12.2019r.**

Powód trudnej sytuacji życiowej (dysfunkcja)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	1385	3531
Sieroctwo	1	4
Bezdomność	186	186
Potrzeba ochrony macierzyństwa	629	2739
w tym wielodzietność	99	533
Bezrobocie	646	1742
Niepełnosprawność	1215	2215
Długotrwała lub ciężka choroba	861	1233
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	761	2809
w tym rodziny niepełne	237	750
rodziny wielodzietne	131	750
Przemoc w rodzinie	40	126
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	291	506
Narkomania	10	22
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	56	105
Trudności w integracji osób, które uzyskały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0
Zdarzenie losowe	21	54
Sytuacja kryzysowa	0	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	4	12

2) Typy rodzin objętych pomocą w 2019 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	3391	6986
o liczbie osób: 1	1923	1923
2	485	970
3	376	1128
4	296	1184
5	178	890
6 i więcej	133	891
W tym rodziny z dziećmi ogółem	1142	4331
o liczbie dzieci: 1	427	1092
2	360	1319
3	209	989
4	91	529
5	41	282
6	5	38
7 i więcej	9	82
Rodziny niepełne ogółem	453	1384
o liczbie dzieci: 1	187	379
2	148	457
3	73	299
4 i więcej	45	249
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	838	1051
o liczbie osób: 1	716	716
2	79	158
3	19	57
4 i więcej	24	120

Niniejsza tabela zawiera rodziny korzystające ze wszystkich form pomocy, tj.: zarówno materialnej, jak i usługowej oraz pracy socjalnej.

V. SZCZEGÓŁOWE SPRAWOZDANIA KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH OŚRODKA

1. DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

Dział Pomocy Środowiskowej jest największym działem merytorycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, grupującym pracowników socjalnych, wykonujących swą pracę w środowisku zamieszkania osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

W celu ułatwienia kontaktów klientów pomocy społecznej z pracownikiem socjalnym, pracują oni w Sekcjach Pracowników Socjalnych zlokalizowanych we wszystkich dzielnicach Miasta, udzielając wsparcia i pomocy rodzinie. Pomoc ta obejmuje zarówno wsparcie o charakterze materialnym np. zasiłki oraz o charakterze niematerialnym - w formie pracy socjalnej.

Pracownik socjalny, działając na wniosek mieszkańca naszego Miasta oczekującego pomocy, przeprowadza w miejscu zamieszkania tej osoby wywiad środowiskowy. Wywiad taki pozwala określić sytuację życiową danej osoby, rodziny, nakreślić jej problemy i wspólnie z nią ustalić plan działań pozwalający na rozwiązanie tych problemów. Wywiad przeprowadzany jest na wniosek klienta. Pracownik socjalny odwiedza niektóre rodziny wielokrotnie, wspierając i motywując swych klientów do aktywności w zakresie rozwiązywania, najczęściej wielu, różnorodnych problemów. Często pracownik socjalny podejmuje działania z urzędu, o charakterze interwencyjnym, kiedy krzywdzone jest np. dziecko, osoba starsza lub niepełnosprawna. Niejednokrotnie działania takie są podejmowane na wniosek policji, straży miejskiej, sąsiadów itp.

Na podstawie rozpoznania, przez pracownika socjalnego, potrzeb swoich klientów w zakresie materialnym, usług socjalnych, wsparcia psychologicznego i pedagogicznego konstruowany jest plan pomocy dla indywidualnych klientów i grup wymagających wsparcia o różnym charakterze.

Pracownik socjalny w zakresie wielu różnorodnych zadań pomocowych korzysta z konsultacji i wsparcia innych instytucji, włączając je do kręgu wsparcia rodziny - mowa tu o kuratorach sądowych, pedagogach szkolnych, psychologach. Problemy o szczególnym stopniu trudności są omawiane na Spotkaniach Interdyscyplinarnych, w których biorą udział wszyscy specjaliści, których wiedza może wspomóc pracownika socjalnego w jego pracy.

Pracownik socjalny mając kontakt z różnymi grupami osób i ich problemami, dokonuje także oceny zjawisk rodzących zapotrzebowanie na różne formy pomocy, służące poprawie jakości życia i funkcjonowania w środowisku zamieszkania.

Pracownicy Sekcji Pracowników Socjalnych pełnią także dla mieszkańców danej dzielnicy funkcję informacyjną dotyczącą m.in. miejskiej infrastruktury pomocowej, ułatwiają kontakt z innymi instytucjami, udzielają pomocy w załatwieniu różnych spraw urzędowych, pełnią również ważną rolę rzecznika spraw wielu osób, które nie posiadają odpowiedniej wiedzy i umiejętności pozwalającej na samodzielne załatwienie różnych osobistych problemów.

Kontakty z pracownikiem socjalnym obejmują nierzadko konieczność poruszania bardzo osobistych tematów dotyczących życia klientów pomocy społecznej, w związku z czym jest on zobowiązany do zachowania tajemnicy służbowej.

Jednym z zadań obowiązkowych gminy realizowanych przez Dział jest prowadzenie pracy socjalnej rozumianej jako zawodowa działalność skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Praca socjalna wymaga współpracy pracownika socjalnego z wieloma podmiotami, a w szczególności organizacjami pozarządowymi i społecznymi, związkami wyznaniowymi, instytucjami charytatywnymi, służbą zdrowia, szkołami w celu przeprowadzenia wspólnych oraz uzupełniających działań. Podstawowym narzędziem pracy socjalnej prowadzonej z rodziną przeżywającą trudności trudności opiekuńczo- wychowawcze jest kontrakt socjalny oraz współpraca z asystentem rodziny.

Wykaz siedzib Sekcji Pracowników Socjalnych dla poszczególnych dzielnic:

- Ruda, ul. Wolności 14,
- Godula i Orzegów, ul. Przedszkolna 6,
- Bykowina, ul. Sławika 1a,
- Halemba, ul. Solidarności 7,
- Kochłowice, ul. Ks. Tunkla 1,
- Nowy Bytom i Chebzie, ul. Markowej 22,
- Wirek, ul. Jankowskiego 8,
- Bielszowice, ul. Bielszowicka 114.

Dane dotyczące ilości spraw prowadzonych przez Dział Pomocy Środowiskowej:

1. Liczba wywiadów środowiskowych przeprowadzonych przez pracowników socjalnych z rodzinami i osobami w miejscu zamieszkania, w celu udzielenia pomocy społecznej w różnej formie to **7 154**, w tym: **24** wywiady przekazano do ośrodków pomocy społecznej w innych miejscowościach, a także sporządzono **168** wywiadów w celu wydania decyzji zgodnie z art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych,
 - a) łącznie przeprowadzono pełnych wywiadów środowiskowych - **791**,
 - b) wywiadów kontrolnych przeprowadzonych w celu weryfikacji aktualnej sytuacji rodziny - **5 600**.
2. Liczba wywiadów w celu realizacji usług opiekuńczych w domach klientów chorych, starszych i niepełnosprawnych - **556**.
3. Liczba wywiadów i adnotacji urzędowych przeprowadzonych na potrzeby przyznawanych świadczeń rodzinnych - **564**.
4. Liczba wywiadów przeprowadzonych z rodziną osób ubiegających się o pomoc społeczną zobowiązaną do udzielania pomocy tej rodzinie w związku z art.103 ustawy o pomocy społecznej - **229**.
5. Liczba adnotacji urzędowych dotyczących rodzin osób ubiegających się o pomoc społeczną zobowiązanych do udzielania pomocy tej rodzinie w związku z art.103 ustawy o pomocy społecznej - **387**.
6. Liczba wywiadów na dodatki mieszkaniowe - **1 075**.
7. Liczba kontraktów socjalnych - **444** (227 zawartych w 2019r. i 217 kontynuowanych z 2018r.).
8. Ilość środowisk, w których jest prowadzona ewaluacja po zakończeniu kontraktu socjalnego - **131**.

9. Ilość rodzin, w których prowadzono pracę socjalną - **2 802**.
10. Ilość spotkań interdyscyplinarnych z uczestnictwem pracowników socjalnych - **1 484**.
11. Ilość działających Grup Roboczych w ramach procedury Niebieskie Karty - **270**, w związku z czym odbyło się **832** spotkań Grup.
12. Liczba wywiadów środowiskowych u osób nieubezpieczonych dla potrzeb Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta - **168**.
13. Liczba skierowań do otrzymania pomocy żywnościowej wydanych przez pracowników socjalnych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowej 2014-2020, Podprogram 2018 (realizowany od X 2018r. do VI 2019r.) - **1 203** (3342 osoby objęte pomocą żywnościową).

Dział Pomocy Środowiskowej prowadzi obsługę korespondencji pracowników socjalnych z różnymi instytucjami, organizacjami i osobami prywatnymi w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych oraz pracy socjalnej.

Liczba zarejestrowanej korespondencji przychodzącej i wychodzącej z Działu Pomocy Środowiskowej - **9 339**.

Przygotowano informacje dotyczące **52** osób ubiegających się o przydział lokalu mieszkalnego z zasobów Miasta. Zaopiniowano **460** wniosków o rozłożenie na raty zaległości czynszowych i wniosków o przedłużenie umowy lokalu socjalnego. Rozpatrzono **20** wniosków w różnych sprawach mieszkańców związanych z problemami socjalnymi kierowanych przez Prezydenta Miasta Ruda Śląska.

Do Działu wpłynęło **527** zgłoszeń w sprawie objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym osób nieposiadających takiego ubezpieczenia, w tym **333** zgłoszeń z Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta i **194** zgłoszeń na prośbę klienta oraz ośrodków i szpitali z innych miast. W sprawach tych osób prowadzono postępowania administracyjne i przygotowano **359** adnotacji urzędowych.

Realizacja projektów socjalnych:

1. W ramach projektu „Bezpieczna Rodzina” realizowanego przez pracowników socjalnych wspólnie ze Strażą Miejską miało miejsce **46** wyjazdów w godzinach popołudniowych, odwiedzone **266** rodzin.
2. Projekt „Działajmy razem” przewiduje podnoszenie kompetencji pracowników instytucji w zakresie pomocy ofiarom i świadkom przemocy w rodzinach realizujących procedurę „Niebieskie Karty”.
3. Projekt „Spotkania Interdyscyplinarne” zakłada integrację instytucji budujących system wsparcia i pomocy rodzinom dysfunkcyjnym. W 2019r. odbyły się **1484** spotkania interdyscyplinarne przedstawicieli różnych instytucji w celu pomocy rodzinie w rozwiązaniu jej problemów.
4. Projekt „Działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie powstawania zadłużenia wśród klientów pomocy społecznej” obejmuje nieodpłatną pomoc prawną.
5. Projekt „Integracja lokatorów mieszkań chronionych dla seniorów” ,realizowany w dwóch mieszkaniach wspólnotowych w Rudzie Śląskiej - przy ulicy Matejki i Wolności obejmuje pomoc w formie pracy socjalnej i psychologicznej pracowników MOPS.

Do obowiązków Ośrodka w 2019r. należała także obsługa organizacyjno- techniczna **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, która prowadzona jest przez Zespól

Przeciwdziałania Przemocy znajdujący się w strukturze Działu Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

Do zadań Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w 2019 roku należało:

1. współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”,
2. wsparcie metodyczne grup roboczych w zakresie procedury „Niebieskiej Karty”, w tym:
 - 1) koordynowanie działań grup roboczych powołanych w związku z realizowaną procedurą Niebieskiej Karty,
 - 2) udział w grupach roboczych w celu udzielania wsparcia merytorycznego i konsultacyjnego w zakresie realizowanych planów pomocy rodzinom z problemem przemocy- pracownicy ZPP uczestniczyli w **578** spotkaniach Grup Roboczych,
3. prowadzenie całokształtu spraw związanych z obsługą techniczno - organizacyjną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W ramach obsługi organizacyjno- technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie podjęto następujące działania:

W ramach realizacji tego zadania w 2019 roku:

1. Przyjęto, rejestrowano i prowadzono ewidencję Niebieskich Kart- **171** „Niebieskich Kart- formularz A” wszczynających procedurę oraz **34** „Niebieskie Karty- formularz A” założone w rodzinach, w których procedura jest już wszczęta.
2. Przygotowano:
 - 1) zaproszenia dla poszczególnych członków Grup Roboczych, na pierwsze spotkanie Grupy, a w razie potrzeby na kolejne spotkania Grupy - **1 052**,
 - 2) wezwania na spotkanie Grupy Roboczej oraz wysyłanie ich do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie - **244**,
 - 3) zaproszenia na spotkania Grupy Roboczej dla osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie - **284**,
 - 4) informacje do koordynatorów dotyczące zmiany składów poszczególnych Grup Roboczych - **202**,
 - 5) informacje do członków Grup o zakończeniu uczestnictwa w działaniach Grupy Roboczej - **141**,
 - 6) informacje dla poszczególnych członków Grup Roboczych o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” - **994**,
 - 7) informacje do koordynatorów poszczególnych Grup Roboczych (w związku z wnioskiem o zakończenie działań) zawierających wskazówki Zespołu Interdyscyplinarnego, co do kontynuowania działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” - **2**,
 - 8) inne pisma, dotyczące prac Grup Roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego - **171**.
3. Przekazano do organów ścigania **74** zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (w tym 5 przez członków grupy roboczej w czasie trwania procedury Niebieskie Karty).

4. Przekazano **228** wniosków do Sądu Rejonowego bądź Sądu Okręgowego) w tym **6** sporządzonych przez członków Grupy Roboczej w trakcie trwania procedury Niebieskie Karty).
5. Współpracowano z instytucjami realizującymi procedurę Niebieskie Karty w sprawach dotyczących gromadzenia dokumentacji związanej z prowadzeniem tej procedury.
6. Prowadzono kalendarz posiedzeń Zespołu oraz organizowano spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w tym:
 - 1) przygotowywano zaproszenia dla członków Zespołu - **25**,
 - 2) przygotowywano dokumentację na spotkanie Zespołu,
 - 3) protokołowano na spotkaniach Zespołu.
 - 4) przygotowano projekty uchwał podejmowanych przez Zespół - **238**.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Przewodnicząca Zespołu przedłożyła sprawozdanie z jego pracy za 2018r. we wskazanym terminie (do 31.03.2019r.). Sprawozdanie za 2019r. zostało złożone w terminie do 31.03.2020r.

2. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ

W roku sprawozdawczym Dział Świadczeń wydał **16 849** decyzji administracyjnych, w tym **15 437** decyzji przyznających, **860** decyzji odmownych i **165** decyzji umarzających.

W ramach zadań własnych gminy udzielono pomocy na kwotę **10 325 417,70 zł**.

Formy udzielanej pomocy

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota świadczeń
Posiłek	939 osób (w tym 67 osób dorosłych, 379 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 545 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej)	375 853 zł (w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023)
dożywianie bez wydania decyzji administracyjnych i przeprowadzenia wywiadu środowiskowego	1 dziecko w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata	10 zł
	21 osób	82 600 zł

zasitek celowy na pokrycie niezbędnych potrzeb powstałych w wyniku zdarzenia losowego		
zasitek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej	4 osoby	22 480 zł
zasitek celowy i w naturze	2 540 osób	4 692 209,36 zł (w tym: zasiłki celowe specjalne dla 492 osób na kwotę 156 391 zł i świadczenia pieniężne na zakup żywności dla 2 416 osób na kwotę 4 108 953 zł)
zasitek okresowy	1 451 osoby	2 303 710,79 zł (świadczenie to realizowano w całości z otrzymanej dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych)
zasitek stały	556 osób	2 541 917,69 zł
sprawienie pogrzebu	49 osoby	33 818,98 zł

Ponadto realizowane były następujące gminne programy ostonowe:

1) Program „**Oszczędzam z wodomierzem**”.

- Program został przyjęty do realizacji uchwałą nr 791/XLI/2005 Rady Miejskiej Ruda Śląska z dnia 19 maja 2005r.
- Adresaci Programu: Program skierowany jest do osób i rodzin (mieszkańców Miasta Ruda Śląska), które nie są w stanie pokrywać narastających wciąż opłat za zużycie wody.
- Cel Programu: Sfinansowanie najuboższym mieszkańcom Miasta Ruda Śląska zakupu wodomierzy, umożliwiających uzależnienie opłat za wodę od rzeczywistego jej zużycia.
- Realizator Programu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.
- W roku 2019 udzielono pomocy łącznie **38 osobom** na montaż **40 wodomierzy**.
- Łączna kwota realizacji programu w 2019 r. wyniosła **2 961,64 zł**.

Program ten obejmuje zadanie wynikające z rozeznaczonych potrzeb mieszkańców i stanowi dla nich działania ostonowe przed nadmiernymi wydatkami na opłaty mieszkaniowe, spośród których koszty zużycia wody i odprowadzania ścieków stanowią jeden z istotniejszych składników.

2) Program „**Trojaczki i więcej - pomagamy szczęściu**”.

- Program został przyjęty do realizacji uchwałą Nr PR.0007.132.2012 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 31.05.2012r.

- Adresaci Programu: Program skierowany jest do rodzin (mieszkańców Miasta Ruda Śląska), w których podczas jednego porodu urodziło się troje i więcej dzieci.
- Cel Programu: Udzielenie pomocy rodzinom- mieszkańcom Miasta Ruda Śląska, w których podczas jednego porodu urodziło się troje i więcej dzieci.
- Realizator Programu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.
- W roku 2019 udzielono pomocy **3 rodzinom**.
- Kwota realizacji programu w 2019 r. wyniosła **19 008 zł**.

W ramach ww. Programu przyznawana jest pomoc na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych (żywność, odzież, obuwie itd.) w wysokości iloczynu ilości osób w rodzinie i kwoty odpowiadającej kryterium dochodowemu dla osoby w rodzinie, określonego w ustawie o pomocy społecznej.

Uprawnione rodziny mogą ubiegać się o wskazaną pomoc dwa razy w roku, w odstępach nie krótszych niż co 6 miesięcy od daty poprzedniego wniosku. Ostatnim rokiem udzielania Ww. rodzinom pomocy jest rok, w którym wieloraczki ukończą 13 lat.

W ramach zadań własnych gminy udzielono również pomocy w formie opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne za 457 osób pobierających zasiłki stałe na kwotę **200 757,22 zł**.

Dział Świadczeń udzielał pomocy w ramach projektu systemowego „Ruda Śląska dla społeczności lokalnych”, w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych dla 45 osób na kwotę **38 021,02 zł** oraz projektu „Ruda Śląska - nowa szansa”, w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych dla 71 osób na kwotę **12 070 zł**.

W sprawach wymagających dodatkowych wyjaśnień Kierownik Sekcji Działu Świadczeń przyjął 23 osoby udzielając informacji o świadczeniach, uprawnieniach i sposobie załatwiania spraw.

W Dziale Świadczeń przygotowywano i weryfikowano dane ze zrealizowanych zadań do następujących meldunków i sprawozdań:

1. W ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023 - świadczenia pieniężne na zakup żywności, posiłki.
2. Program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta w zakresie dożywiania na lata 2019 - 2023” - udzielanie pomocy bez wydawania decyzji administracyjnej.
3. Meldunek kwartalny MK1, MK2 - za I kwartał i III kwartał.
4. Sprawozdanie MRPiPS - 03- półroczne i roczne.
5. Informacja dot. składek zdrowotnych i składek emerytalno-rentowych.
6. Przygotowywanie i przekazywanie informacji za pośrednictwem aplikacji CAS.

3. DZIAŁ OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI

Realizacja usług opiekuńczych

W roku sprawozdawczym usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były przez Fundację „Aktywni My”. Podmiot ten został wyłoniony w wyniku przeprowadzonego konkursu ofert, o którym mowa w art. 13 ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie. Z uwagi na znaczny wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze w miesiącu grudniu ogłoszono dodatkowy przetarg na ich realizację, do którego przystąpiła Fundacja „Aktywni My”.

a) Zadania własne - usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze udzielane są w miejscu zamieszkania osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Usługi przyznawane są również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem, jak również zabezpieczają osoby w środowisku, obniżając ewentualne koszty związane z umieszczeniem w domach pomocy społecznej. Cena godziny usługi opiekuńczej wynosiła 19 zł.

Realizacja usług opiekuńczych

<i>Liczba osób objętych pomocą</i>	332
<i>Liczba zrealizowanych godzin</i>	50 837,5
<i>Koszt zrealizowanych w 2019 roku usług</i>	965 912,50 zł

b) Zadania zlecone - specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz.1598 z późn. zmianami). Cena godziny usługi wynosiła 21,60 zł.

Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

<i>Liczba osób objętych pomocą</i>	70
<i>Liczba zrealizowanych godzin</i>	14 370
<i>Koszt zrealizowanych w 2019 roku usług</i>	310 392 zł

Ponadto usługi opiekuńcze realizowane były przez inny powiat dla mieszkańców Miasta Ruda Śląska. Usługami objęte zostały 2 osoby zamieszkałe w Katowicach, których opiekunem prawnym jest

mieszkaniec Rudy Śląskiej. Wykonano **821,5** godz. usług opiekuńczych, przekazano łącznie na zadanie kwotę: **12 298,13 zł** (cena godz. usług: 19,97 zł).

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w imieniu Miasta przystąpił do trzech programów finansowanych ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych:

1. „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych do 75 r.ż.”

Celem programu jest zwiększenie ilości godzin usług opiekuńczych dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności w wieku do 75 lat. Środki z Programu pozwoliły na sfinansowanie 50% kosztów zrealizowanych u Beneficjentów usług. Program realizowany był w okresie od 01.03. do 31.12.2019r. Koszt realizacji wyniósł 99 579,00 zł. W programi uczestniczyło 79 osób, sfinansowano 5 241 godzin usług. Program realizowany był przez Fundację „Aktywni My”, którą wyłoniono do realizacji zadania w ramach otwartego konkursu ofert.

2. „Opieka wytchnieniowa”

Nowe zadanie ogłoszone przez Urząd Wojewódzki. Pomimo ogłoszenia otwartego konkursu ofert żadna organizacja pozarządowa nie była zainteresowana realizacją zadania. Po zakończonej procedurze konkursowej ogłoszony został przetarg i również nie było żadnego zainteresowania.

3. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” -edycja 2019-2020

Z uwagi na duże zainteresowanie osób niepełnosprawnych tą formą pomocy złożono wnioszek na realizację zadania w roku 2020. Pozyskano środki w kwocie 597 723,75 zł. Rada Miasta podjęła Uchwałę nr PR.0007.270.2019 z dnia 19.12.2019 r. w sprawie przystąpienia do realizacji Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2019-2020.

Kierowanie do domów pomocy społecznej

Osoby, dla których organizowana pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania jest niewystarczająca, po spełnieniu wymogów ustawowych kierowane są do domów pomocy społecznej odpowiedniego typu.

Na terenie miasta Ruda Śląska w roku sprawozdawczym funkcjonowało 5 domów pomocy społecznej:

1. Dom Pomocy Społecznej „Senior”- miejska jednostka organizacyjna pomocy społecznej z siedzibą: 41-704 Ruda Śląska, ul. Puszkina 7. Dom przeznaczony jest dla 180 osób przewlekle somatycznie chorych. Skorzystało **216** osób.
2. Dom Pomocy Społecznej „Św. Elżbieta” z siedzibą: 41-700 Ruda Śląska, ul. Wolności 30. Dom przeznaczony jest dla 90 osób w podeszłym wieku. Skorzystało **115** osób.
3. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza, dla osób przewlekle psychicznie chorych z siedzibą: 41-707 Ruda Śląska, ul. Oddziałów Młodzieży Powstańczej 3. Dom przeznaczony jest dla 53 osób. Skorzystały **54** osoby.

4. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie z siedzibą: 41-707 Ruda Śląska, ul. Piłsudskiego 43. Dom przeznaczony jest dla 48 osób. Skorzystało **50** osób.
5. Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie prowadzony przez Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych „Najświętsze Serce Jezusa” z siedzibą: 41-706 Ruda Śląska ul. Kłodnicka 103. Dom przeznaczony jest dla 95 osób. Skorzystało **96** osób.

W 2019 roku łączny koszt utrzymania mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta wyniósł: **12 911 129,23 zł**, w tym z budżetu Miasta Ruda Śląska: **8 569 368,12 zł** oraz **4 341 761,11 zł** z Budżetu Wojewody. W kwocie tej zawarty jest koszt utrzymania Domu Pomocy Społecznej „Senior”, który nie jest ujęty w budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (budżet Miasta Ruda Śląska: 4 947 558,38 zł, budżet Wojewody: 570 969,60 zł). Ponadto przekazano dodatkowe środki z przeznaczeniem na remont i wyposażenie dps w łącznej kwocie **389 662 zł**, czego 80% tj. 311 729,60 zł finansowane było z Budżetu Wojewody, natomiast pozostała kwota - 77. 932,40 zł tj. 20% stanowiło wkład własny Budżetu Miasta.

Domy Pomocy Społecznej działające na terenie Miasta Ruda Śląska

Liczba osób objętych pomocą we wszystkich dps działających na terenie Rudy Śląskiej w trakcie roku sprawozdawczego	531
Liczba osób umieszczonych w dps w roku sprawozdawczym	67
Liczba wniosków dps*	208

* Wśród złożonych wniosków o dps są wnioski osób z poza Rudy Śląskiej. Osoby oczekujące na dps z obawy o swój stan zdrowia składają wnioski „na przyszłość”, nie zawsze są gotowe na pójście do dps w momencie uzyskania wolnego miejsca. Osoby wymagające zabezpieczenia w dps są umieszczane niezwłocznie.

Ze względu na brak na terenie naszego Miasta domów dla przewlekle psychicznie chorych mężczyzn oraz dorosłych kobiet niepełnosprawnych intelektualnie, jak również w nagłych przypadkach, konieczne jest kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej funkcjonujących poza Rudą Śląską. Koszt utrzymania mieszkańców Miasta w domach pomocy społecznej funkcjonujących poza Rudą Śląska wyniósł w 2019 roku **5 156 996,82 zł**.

Należy nadmienić, że niektóre gminy nie posiadają na swoim terenie domów pomocy społecznej, dlatego wnioskują o umieszczenie w naszych domach swoich mieszkańców. To w konsekwencji powoduje zmniejszenie kosztów utrzymania placówek przez Miasto Ruda Śląska. W 2019 r. łącznie 62 osoby spoza Rudy Śląskiej zamieszkiwały w rudzkich DPS. Odpłatność innych powiatów z tego tytułu wyniosła 1 869 395,46 zł.

Domy Pomocy Społecznej poza powiatem

<i>Liczba osób objętych pomocą w roku sprawozdawczym</i>	177
<i>Liczba osób umieszczonych w dps w roku sprawozdawczym</i>	22
<i>Liczba osób oczekujących na dps</i>	23

Kierowanie do Dziennego Domu „Senior - Wigor”

Dzienny Dom „Senior- Wigor” z siedzibą w Nowym Bytomiu przeznaczony jest dla 60 osób starszych i niepełnosprawnych wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W okresie sprawozdawczym z usług Domu korzystały **75** osoby. Pensjonariusze ponoszą odpłatność za usługi zgodnie z tabelą odpłatności przyjętą uchwałą Rady Miasta (szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania placówki znajdują się sprawozdaniu Dyrektora Dziennego Domu „Senior - Wigor” znajdującym się w załączniku nr 3 do niniejszego sprawozdania).

Dla uczestników zajęć w Domu organizowane są zajęcia terapeutyczne grupowe i indywidualne, dostosowane do ich możliwości i zainteresowań tj.: kinezyterapia, ćwiczenia grupowe o charakterze ogólnousprawniającym i ogólnoregeneracyjnym, ćwiczenia relaksacyjne i rozluźniające, gry stolikowe (gra w karty, gra w szachy, gry planszowe), konkursy, imprezy okolicznościowe, śpiew przy akompaniamencie, nauka piosenek, spotkania urodzinowe oraz wycieczki.

Od 2000 roku przy Dziennym Domu funkcjonuje Klub Seniora. W 2019 roku do Klubu uczęszczało **29** osób. Spotkania odbywały się w każdy czwartek w godzinach od 15.00 do 18.00. Odbyło się **57** spotkań, w tym 5 spotkań wycieczkowych. Działalność Klubu ma na celu przede wszystkim integrację ludzi samotnych.

Zapewnienie pobytu, w tym usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz posiłku w ośrodku wsparcia - osobom niepełnosprawnym powyżej 24 roku życia.

Miasto Ruda Śląska w drodze otwartego konkursu ofert zleciło zadanie polegające na zapewnieniu pobytu, w tym usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz posiłku w ośrodku wsparcia - dziennym domu pobytu w Chorzowie. Z tej formy pomocy skorzystały 2 osoby niepełnosprawne - mieszkańcy Rudy Śląskiej, które ze względu na niepełnosprawność wymagają specjalistycznego wsparcia a Placówki funkcjonujące na terenie Miasta nie zapewniają opieki i rehabilitacji adekwatnej do stanu zdrowia i niepełnosprawności tych osób.

Liczba osób objętych pomocą: **2**

Miesięczny koszt 1 osoby: **1 400,00 zł**

Łączny koszt: **8 400,00 zł.**

Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Działalność Środowiskowych Domów Samopomocy finansowana jest ze środków Wojewody. Środowiskowy Dom Samopomocy jest ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Prowadzi swą działalność przez 5 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku.

Zajęcia w domu organizowane są w grupach oraz indywidualnie. Dom zapewnia uczestnikom spożywanie śniadania w ramach treningu kulinarnego oraz umożliwia spożywanie gorącego posiłku przyznanego w ramach zadania własnego gminy.

Głównym zadaniem placówki jest realizacja programu wspierająco-rehabilitacyjnego mającego służyć wszechstronnemu rozwojowi osób z zaburzeniami psychicznymi na miarę ich możliwości indywidualnych oraz przygotowaniu ich do codziennego życia tak, by byli zaradni, umieli sterować własnym zachowaniem i by mogli uczestniczyć w życiu społecznym.

Osoby korzystające z usług środowiskowego domu samopomocy ponoszą odpłatność za pobyt w placówce, w sytuacji, gdy dochód osoby kierowanej przekracza kwotę 300 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej/kryterium dochodowego na osobę w rodzinie określonego w ustawie o pomocy społecznej. Odpłatność za wyżywienie ustalana jest na poziomie stawki żywieniowej określonej zgodnie z kalkulacją obowiązujących cen towarów i usług.

1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Rudzie Śląskiej - Halembie, ul. Kłodnicka 91

Dom przeznaczony jest dla 43 osób. Posiada wyłącznie miejsca dziennego pobytu. W okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019 r. z pobytu dziennego skorzystało 53 osób.

W drodze otwartego konkursu ofert przekazano środki Wojewody w wysokości **891 638,59 zł.**

2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Rudzie Śląskiej - Rudzie przy ul. Wolności 30.

Dom przeznaczony jest dla 21 osób. W okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r. z pobytu dziennego skorzystały 22 osoby.

W drodze otwartego konkursu ofert przekazano środki Wojewody w wysokości **482 112,75 zł.**

Kierowanie do mieszkań chronionych

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniach chronionych oraz warunki kierowania i pobytu określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 roku w sprawie mieszkań chronionych oraz uchwały Rady Miasta Ruda Śląska. Miejsce w mieszkaniu chronionym przyznawane jest w drodze decyzji administracyjnej Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej lub innej upoważnionej osoby.

a) Mieszkania Chronione dla seniorów

Na terenie Miasta funkcjonują 2 mieszkania chronione dla osób starszych. Mieszkanie chronione w Rudzie Śląskiej 1 przy ul. Matejki zostało oddane do użytku w listopadzie 1998r. i przeznaczone jest dla 6 osób. W okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r. z mieszkania skorzystało 7 osób. Stan na 31.12.2019r.: 5 osób.

W grudniu 2007r. do użytku zostało oddane mieszkanie chronione znajdujące się w strukturach Ośrodka „Święta Elżbieta” w Rudzie Śląskiej 1 przy ul. Wolności 30 (umowa użyczenia). Mieszkanie

przeznaczone jest dla 3 osób. W okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r. z mieszkania skorzystały 3 osoby. Stan na 31.12.2019r.: 3 osoby.

Mieszkania pozbawione są barier architektonicznych. Mieszkańcy posiadają samodzielne pokoje, a do ich dyspozycji oddano wspólną kuchnię oraz węzeł sanitarny. Kwalifikacja do zamieszkania w mieszkaniu odbywa się po wnikliwej analizie sytuacji osoby ubiegającej się o taką formę pomocy.

Wszyscy mieszkańcy korzystają z usług opiekuńczych świadczone przez osobny podmiot działający na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wszelkie sprawy socjalne załatwia pracownik socjalny dochodzący i sprawujący nadzór nad funkcjonowaniem mieszkań i ich mieszkańców. Wsparcia psychologicznego udziela psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

b) Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Prowadzenie mieszkań chronionych wynika z obowiązku zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi różnych form opieki i pomocy, niezbędnych do życia w środowisku. Wiele osób z zaburzeniami psychicznymi, które stały się klientami pomocy społecznej, w związku z chorobą, utraciło własne mieszkanie lub mieszka w warunkach uniemożliwiających rehabilitację. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Mieszkanie chronione stanowi formę wsparcia, której można korzystać do czasu uzyskania własnego mieszkania lub na stałe. Dzięki tej formie pomocy osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą rozwijać umiejętności nabyte w toku wcześniejszej rehabilitacji oraz kształtować poczucie pełnej odpowiedzialności za podejmowane działania i decyzje.

Wszelkie sprawy socjalne załatwia pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dochodzący i sprawujący nadzór nad funkcjonowaniem mieszkań i ich mieszkańców. Wsparcia psychologicznego udziela psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej, Środowiskowego Domu Samopomocy lub Poradni Zdrowia Psychicznego. Ponadto osoby przebywające w mieszkaniach objęte są pomocą w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych w miejscu zamieszkania (zleceniobiorca wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert). Osoby te mogą także korzystać z pobytu dziennego w Środowiskowym Domu Samopomocy.

W 2019 roku w Rudzie Śląskiej funkcjonowały dwa mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

- w Rudzie Śląskiej 6 przy ul. Kłodnickiej (uruchomione w grudniu 2001 roku, dla 3 osób).
- w Rudzie Śląskiej 6 przy ul. Kłodnickiej (uruchomione w styczniu 2003 roku, dla 3 osób).

W okresie sprawozdawczym z pomocy w formie skierowania do mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało łącznie 6 osób, w tym: 3 kobiety oraz 3 mężczyzn.

c) Zabezpieczenie schronienia w formie miejsca pobytu tymczasowego w lokalu mieszkalnym

Osobom/rodzinom, których ostatnim miejscem zamieszkania było Miasto Ruda Śląska, które w szczególności ze względu na stan zdrowia, niepełnosprawność, przemoc w rodzinie, bezdomność,

skomplikowaną sytuację życiową, zdarzenie losowe może być udzielona pomoc w formie schronienia poprzez przyznanie miejsca pobytu tymczasowego w lokalu mieszkalnym, które ma na celu przygotowanie mieszkańców do pełnej samodzielności i powrotu do środowiska.

Prawo do otrzymania tej formy pomocy mają osoby spełniające łącznie następujące warunki:

- bezdomność w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej,
- realizacja założeń programu wychodzenia z bezdomności, współpraca w tym zakresie z pracownikiem socjalnym,
- umiejętność życia w grupie,
- posiadanie ostatniego miejsca stałego zameldowania w Rudzie Śląskiej,
- zobowiązanie do przestrzegania regulaminu.

Osoby/rodziny w trakcie pobytu w lokalu mieszkalnym objęte zostają pracą socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej. Mają także możliwość korzystania z innych form pomocy w postaci porad i konsultacji psychologicznych, prawnych oraz grup wsparcia.

Pomoc przyznana zostaje decyzją Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej lub innej osoby upoważnionej wraz z ustaleniem odpłatności.

W 2019 roku funkcjonowało 17 tego typu lokali mieszkalnych, z których skorzystało łącznie 48 osób, w tym 15 kobiet z 26 dzieci oraz 7 mężczyzn oraz 14 usamodzielnionych wychowanków z pieczy zastępczej (w tym 5 kobiet i 9 mężczyzn).

Łączna ilość decyzji administracyjnych wydanych dla ww. zadań - 2 947.

USŁUGI I POMOC ŚWIADCZONA Z ZAANGAŻOWANIEM ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Dział Opieki nad Osobami Starszymi i Niepełnosprawnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udziela pomocy osobom niepełnosprawnym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działając na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1172 z późniejszymi zmianami).

W 2019 roku Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznał w lutym środki w wysokości 3 231 643 zł, a następnie zweryfikował swój plan finansowy i w październiku przyznał dodatkowo na realizację zadań ustawowych 116 046 zł. Łącznie przyznano powiatowi Ruda Śląska algorytmem środki finansowe wysokości 3 347 689 zł. Uchwałę Rady Miasta zostały rozdzielone one pomiędzy zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Środki przyznane Miastu Ruda Śląska	3 347 689 zł
Rehabilitacja Zawodowa	4 206 zł
Rehabilitacja Społeczna:	3 343 483 zł
1. <i>dofinansowanie do uczestnictwa w wtz</i>	<i>2 352 480 zł</i>
2. <i>dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych</i>	<i>247 670 zł</i>
3. <i>dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych</i>	<i>217 814 zł</i>
4. <i>dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze, przedmioty ortopedyczne i sprzęt rehabilitacyjny</i>	<i>485 519 zł</i>
5. <i>dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych</i>	<i>40 000 zł</i>

Ad 1) Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej

Na terenie miasta Ruda Śląska w strukturach Ośrodka dla Osób Niepełnosprawnych „Najświętsze Serce Jezusa” dział Warsztat Terapii Zajęciowej przeznaczony dla 130 uczestników. Warsztat finansowany jest z dwóch źródeł: w 90 % ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w 10 % ze środków budżetu Miasta Ruda Śląska. PFRON na realizację zadania przeznaczył w 2019 r. kwotę 2 352 480,00 zł, natomiast Miasto 261 386,67 zł.

Ponadto zgodnie z art.10b ust.1 ustawy o rehabilitacji powiat, którego mieszkańcy są uczestnikami rehabilitacji w warsztacie działającym na terenie innego powiatu zobowiązany jest do pokrywania kosztów rehabilitacji w odniesieniu do swoich mieszkańców. W związku z powyższym powiat Ruda Śląska ponosi koszty uczestnictwa swoich mieszkańców w warsztatach działających w innych powiatach. W okresie sprawozdawczym wydatkowane zostały środki w łącznej wysokości 12 064,10 zł stanowiące 10 % kosztów uczestnictwa w WTZ dla 6 mieszkańców Miasta.

Ad 2) Turnusy rehabilitacyjne

Turnus rehabilitacyjny jest zorganizowaną formą rehabilitacji społecznej realizowaną poprzez aktywną rehabilitację, połączoną z elementami wypoczynku, mającą na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych. Pobyt na turnusie trwa 14 dni. Ośrodki organizujące turnusy rozmieszczone są w całej Polsce i przyjmują chętnych przez cały rok.

W związku ze znacznym niedoborem środków Funduszu w stosunku do istniejących potrzeb w zakresie dofinansowania do turnusu obniżono wysokość tego dofinansowania o 20 %.

W okresie sprawozdawczym z turnusu rehabilitacyjnego skorzystało 146 osób niepełnosprawnych wraz z 107 opiekunami, z czego 87 osób to dzieci młodzież niepełnosprawna wraz z 75 opiekunami. Wydatkowano kwotę 247 670 zł.

Ad 3) Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Na realizację zadania zgodnie z uchwałą Rady Miasta przeznaczone zostały środki w kwocie 217 814 zł.

W okresie sprawozdawczym zostały zawarte umowy o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz technicznych z 30 osobami niepełnosprawnymi na kwotę 218 274 zł. Wyplacono dofinansowanie 30 osobom niepełnosprawnym w łącznej wysokości 217 723 zł. Z ogólnej kwoty przeznaczonej na likwidację barier wydatkowano 72 456 zł na bariery architektoniczne dla 9 osób, 145 267 zł na bariery techniczne dla 21 osób.

W ramach likwidacji barier architektonicznych w roku sprawozdawczym przystosowano 8 łazienek poprzez m.in.: montaż uchwytów w pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych, likwidację progów, wanien i budowę natrysków, montaż antypoślizgowych posadzek oraz specjalistycznych sprzętów dostosowanych indywidualnie dla osób niepełnosprawnych oraz w jednym przypadku poszerzono drzwi do kuchni.

Natomiast poprzez likwidację barier technicznych udzielono pomocy m. in. do zakupu łóżek rehabilitacyjnych dla osób obłożnie chorych, schodolazów, podnośnika transportowo - kąpielowego i ciśniomierza dla niewidomych.

Ad 4) Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

Osoby niepełnosprawne mogą starać się o dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego tj. m.in. do aparatów słuchowych, obuwia ortopedycznego, wózków inwalidzkich, materacy i poduszek przeciwoleżynowych, protez, systemów FM. Warunkiem otrzymania dofinansowania do środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych jest uzyskanie potwierdzenia otrzymania dofinansowania z Narodowego Funduszu Zdrowia i przedłożenia faktury za zakupiony przedmiot.

Uchwałą Rady Miasta na realizację zadania przeznaczono środki w wysokości 485 519,00 zł. z czego dla dzieci niepełnosprawnych wykorzystana została kwota 93 730 zł.

Rodzaj środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych	Liczba dofinansowanych przedmiotów	Wydatkowane środki
Aparaty słuchowe	250	290.636,00 zł
Systemy FM	10	37.530,00 zł
Pieluchomajtki	31.756	28.953,34 zł
Protezy, ortezy	37	80.040,00 zł
Wózki inwalidzkie	11	23.093,00 zł
Sprzęt rehabilitacyjny	2	2.596,50 zł

Obuwie ortopedyczne	38	5.762,00 zł
Środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne pozostałe	181	10.806,50 zł
Balkoniki i podpórki	5	735,00 zł
Cewniki i worki stomijne	5.756	1.815,60 zł
Pończochy kikutowe	12	240,00 zł
Materace p/odleżynowe	9	2.865,00 zł
Soczewki	2	195,00 zł

Ad 5) Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych ze środków PFRON

W ramach rehabilitacji społecznej ze środków PFRON pomoc otrzymują również stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych, które mogą otrzymać dofinansowanie do organizowania imprez z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki. W 2019 roku na realizację zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki Rada Miasta przeznaczyła środki w kwocie 40 000 zł, z czego dla dzieci 3 800 zł. Stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych złożyły 30 wniosków na kwotę 155 749,85 zł. W okresie sprawozdawczym zawarto 21 umów na łączną kwotę 40 000 zł. Wszystkie organizacje, które złożyły wnioski otrzymały dofinansowanie dostosowane do posiadanych środków.

Realizacja pilotażowego programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Aktywny Samorząd”

W ramach programu realizowane są następujące zadania zawarte w dwóch modułach:

Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.

W ramach tego modułu realizowane są następujące obszary:

1) **obszar A- likwidacja bariery transportowej**

- **zadanie nr 1-** pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu ruchu,
- **zadanie nr 2 -** pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla osób z dysfunkcją narządu ruchu.
- **zadanie nr 3 -** pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla osób z dysfunkcją narządu słuchu,
- **zadanie nr 4 -** pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu słuchu

2) **obszar B - likwidacja w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym**

- **zadanie nr 1-** pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem

o znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych

- **zadanie nr 2**- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
- **Zadanie nr 3** -pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku
- **zadanie nr 4** -pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu,
- **zadanie nr 5**- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programy, adresowana do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności

3) **obszar C**-likwidacja barier w poruszaniu się

- **zadanie nr 1** - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,
- **zadanie nr 2** -pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- **zadanie nr 3** -pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- **zadanie nr 4** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne.
- **zadanie nr 5** - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego dla wózka ręcznego dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu

4) **obszar D**- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu.

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Na realizację programu w roku sprawozdawczym Miasto Ruda Śląska poprzez działania MOPS pozyskało środki w wysokości 476 660,27 zł, z czego na udzielenie pomocy Beneficjentom programu 447 568,35 zł, pozostała kwota zgodnie z umową przeznaczona była na obsługę realizacji zadania, promocję programu oraz jego ewaluację.

W Module I udzielono dofinansowania w ramach następujących obszarów:

ZADANIA	UDZIELONE WSPARCIE		
	Liczba osób	Liczba umów	Przyznane dofinansowanie
MODUŁ I			
Obszar A zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu ruchu	4 (w tym 2 dzieci)	4	28 976,50 zł
Obszar B zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych	7 w tym: 1 dziecko	7	53 901,50 zł
Obszar B zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	1 dziecko	1	2 000 zł
Obszar B zadanie 3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku	4	4	17 279,42 zł
Obszar B zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu	2	2	5 000 zł
Obszar B zadanie 5- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programy, adresowana do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności	1	1	405 zł
Obszar C zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycz. oprogramowania dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym	4 osoby(2 oczekują na zawarcie umowy	4	40 000 zł

Obszar C zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka o napędzie elektrycznym dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	4	4	12 000 zł
Obszar C zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne co najmniej na III poziomie jakości	2 (1 oczekuje na podpisanie umowy)	2	34 000 zł
Obszar C zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego dla wózka ręcznego dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności lub z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu	1	1	5 000 zł
Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki osobie zależnej	17 w tym: 3 osoby, które otrzymały pomoc w ramach Modułu II	29	24 754,53 zł

Wśród beneficjentów programu szczególnie dużym zainteresowaniem cieszył się Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym- w ciągu roku skorzystało z niego 35 osób, którym udzielono dofinansowania na kwotę 163 635,30 zł. Z uwagi na wprowadzone przez Zarząd PFRON zmiany w realizacji Programu od 2016 r. zakończenie wypłat w ramach modułu II nastąpi po zakończeniu przez studentów semestru zimowego tj. do dnia 05 kwietnia 2020r.

W okresie sprawozdawczym w ramach realizowanych przez Dział zadań zawarto łącznie 208 umów i aneksów do umów.

Realizacja Programu wyrównywania różnic między regionami III”

W ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w lutym 2019 r. w imieniu Miasta przygotował i złożył wniosek w sprawie pozyskania środków na zakup mikrobusu do przewozu osób niepełnosprawnych. O pojazd wnioskowało Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia im. Karola Boromeusza z siedzibą w Mikołowie ul. Okrzei 27 dla Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych znajdującego się w Rudzie Śląskiej przy ul. OMP 3.

Pozyskano środki na kwotę 77 474,65 zł. W budżecie Miasta Ruda Śląska zabezpieczono środki w wysokości 63 388,35 zł. Zakupem samochodu zajmował się Dom Pomocy Społecznej przy wsparciu merytorycznym Działu Techniczno -Gospodarczego MOPS. W grudniu 2019 r. Dom zakupił mikrobus (8+1) marki Renault Trafic za łączną kwotę 132 904 zł, z czego ze środków PFRON opłacono kwotę 73 097,20

zł, natomiast ze środków budżetu Miasta Ruda Śląska na realizację zadania przeznaczono środki w wysokości 59 806,80 zł.

Realizacja innych zadań przypisanych Działowi:

1. Przewóz osób do domów pomocy społecznej

W okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r. zorganizowano przewóz dla 35 osób do odpowiednich placówek na łączną kwotę **10 245,56 zł**.

2. Informacja dotycząca form udzielanej pomocy przez pracowników socjalnych Działu

W Dziale zatrudnionych było trzech pracowników socjalnych.

Do obowiązków pracowników socjalnych należało:

– przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w sprawach:

- a) skierowania do domów pomocy społecznej,
- b) skierowania do dziennego domu pomocy społecznej,
- c) skierowania do środowiskowego domu samopomocy,
- d) odpłatności za dom pomocy społecznej,
- e) skierowania do mieszkania chronionego;

oraz

– prowadzenie pracy socjalnej.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 1446 wywiadów środowiskowych.

Ze względu na specyfikę środowisk objętych pomocą Działu tj. osoby starsze, długotrwale chore i niepełnosprawne oraz bezradne, niemal we wszystkich przypadkach istniała konieczność udzielania szeroko rozumianego poradnictwa lub prowadzenia pracy socjalnej.

3. Udzielanie informacji osobom niepełnosprawnym.

Pracownicy Działu zajmujący się realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej codziennie w wyznaczonych godzinach zajmowali się również przyjmowaniem stron i udzielaniem wszechstronnych informacji. W okresie sprawozdawczym udzielono informacji ok. 3 000 osób.

4. DZIAŁ DS. ASYSTY RODZINNEJ

Dział ds. Asysty Rodzinnej zrealizował następujące zadania:

1. W ramach projektu „Asystent rodziny” zawartego w „Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020”:

- 1) opracowano i realizowano **134** plany pracy. Plany te były opracowane i realizowane we współpracy z członkami rodziny oraz w konsultacji z pracownikiem socjalnym i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w sytuacji, gdy dziecko było zabezpieczone.
- 2) udzielono wsparcia asystenta rodziny łącznie **142** rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej.

W zależności od diagnozy praca polegała na:

- a) zdobywaniu umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, czyli praca nad prawidłowym prowadzeniem domu w przestrzeniach:
- żywienia - planowanie zakupów spożywczych, przygotowanie menu, przygotowywanie pełnowartościowych posiłków dla wszystkich członków rodziny z uwzględnieniem diety oraz dostosowanych do wieku i potrzeb dzieci, rozszerzanie diety małego dziecka, zapoznanie z piramidą żywieniową, przygotowywanie posiłków w higienicznych warunkach, motywowanie do wspólnego celebrowania posiłków i spożywania posiłków w miejscu do tego przeznaczonym, wprowadzanie nowych i ekonomicznych przepisów kulinarnych z uwzględnieniem otrzymywanej pomocy w naturze, wprowadzanie do jadłospisu większej ilości warzyw i owoców, uświadamianie negatywnego wpływu spożywania nadmiernej ilości szkodliwych przekąsek, np. chipsów, napojów energetycznych itp., trening umiejętności przechowywania produktów spożywczych,
 - higieny - planowanie zakupu środków czystości i środków do higieny osobistej, omówienie i praca nad umiejętnościami związanymi z utrzymaniem czystości w poszczególnych pomieszczeniach w mieszkaniu, planowanie prac remontowych, segregacja zużytej odzieży oraz przedmiotów zbędnych w mieszkaniu, przygotowywanie listy zakupów brakującej bielizny, odzieży, a także sprzętów gospodarstwa domowego, praca nad wzrostem świadomości członków rodziny w zakresie utrzymywania higieny osobistej (higiena jamy ustnej, dbanie o czystość skóry, włosów i paznokci, zmiana bielizny i odzieży, profilaktyka i pomoc w radzeniu sobie z chorobami skóry - świerzb oraz chorobami pasożytniczymi w tym wszawicą), motywowanie do dbania o własne zdrowie, regularnych kontroli lekarskich, wizyt u lekarzy specjalistów oraz badań profilaktycznych, trening umiejętności prawidłowego dbania o zwierzęta domowe, w tym do ich regularnego szczepienia i odrobaczania,
 - budżetu - założenie zeszytu budżetowego służącego do planowania wydatków i monitorowania przychodów oraz rozchodów, nauka planowania wydatków, sporządzenie listy potrzeb, jak również szczegółowe omówienie sytuacji finansowej rodziny (posiadane zobowiązania finansowe m.in. kredyty, pożyczki, zajęcia komornicze, zaległe opłaty mieszkaniowe) i harmonogramu działań zmierzających do jej uregulowania, praca nad regularnym opłacaniem czynszu i innych rachunków, praca nad planowaniem zakupów w tańszych sklepach (nabywanie i doskonalenie umiejętności porównywania cen w różnych sklepach), organizowanie pomocy w naturze (odzież, pościel, zabawki, sprzęty gospodarstwa domowego, meble, żywność) i współpraca w tym zakresie z innymi instytucjami;
- b) rozwiązywaniu problemów socjalnych:
- pomoc w załatwianiu istotnych spraw urzędowych (przedłużenie umowy najmu mieszkania, rozłożenie zaległości czynszowych, energetycznych na raty itd.), motywowanie do wykorzystania własnych możliwości i uprawnień (zasiłki rodzinne, stypendia, alimenty, dodatek mieszkaniowy i energetyczny), towarzyszenie klientom w załatwianiu spraw urzędowych, kierowanie

- do poradnictwa specjalistycznego - prawnik, pomoc w przygotowywaniu pism i wypełnianiu wniosków;
- c) rozwiązywaniu problemów psychologicznych:
- informowanie o możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego w postaci pomocy psychologa, motywowanie do podjęcia stosownej terapii, współpraca z Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej oraz Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, motywowanie do utrzymywania abstynencji, motywowanie do konsultacji z lekarzem psychiatrą w Poradni Zdrowia Psychicznego;
- d) rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi:
- praca nad rozeznaniem relacji w rodzinie, informowanie o możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego w tym pomocy psychologa (praca nad relacjami, praca nad kompetencjami wychowawczymi - trening umiejętności stawiania granic dzieciom, znaczenie konsekwencji w wychowaniu, stosowanie systemu kar i nagród), praca nad sposobami spędzania czasu wolnego z dziećmi (wypożyczanie książeczek, gier planszowych, puzzli i innych zabawek edukacyjnych sprzyjających rozwojowi dziecka, organizowanie wspólnych zabaw i wyjść na podwórkę);
- e) zapewnianiu dzieciom prawidłowego rozwoju we wszystkich przestrzeniach:
- zdrowotnej - motywowanie do leczenia dziecka i jego konsultowania ze specjalistami zgodnie z zaleceniami pediatry, pomoc w ustalaniu terminów wizyt u specjalistów, praca nad terminowym wykonywaniem bilansów i szczepień, towarzyszenie rodzicom z dzieckiem/dziećmi u lekarza, motywowanie do regularnego podawania leków,
 - edukacyjnej - współpraca z wychowawcami w szkole i przedszkolu, motywowanie rodziców do uczestniczenia w zebraniach i konsultacjach indywidualnych, motywowanie do uzyskania pełnej diagnozy dziecka, które przejawia trudności edukacyjne lub sprawia trudności wychowawcze, pomoc w ustaleniu terminu badania w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, omówienie otrzymanej opinii i praca z rodzicem nad realizacją zaleceń ww. Poradni, kierowanie do placówek wsparcia dziennego i współpraca z wychowawcami,
 - emocjonalnej - praca nad budowaniem prawidłowych relacji w rodzinie, edukacja w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich, nauka rozpoznawania i wyrażania emocji w adekwatny sposób, praca nad pogłębieniem wiedzy o potrzebach dziecka na danym etapie rozwojowym, praca nad umiejętnością konstruktywnego komunikowania się z dzieckiem;
- f) wspieraniu aktywności społecznej rodzin:
- motywowanie do udziału w grupie wsparcia dla rodziców, zachęcanie do udziału w uroczystościach ważnych dla dzieci, rozmowy dotyczące relacji sąsiedzkich, trening umiejętności korzystania ze wsparcia lokalnego, zachęcanie do korzystania z Programu Aktywności Lokalnej.
- g) motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a także udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu oraz utrzymaniu zatrudnienia:
- współpraca z Klubem Integracji Społecznej, motywowanie do współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy (rejestracja, utrzymanie statusu osoby bezrobotnej, korzystanie z ofert pracy, stażów), pomoc w napisaniu CV, pomoc w poszukiwaniu ofert pracy, zachęcanie

do skorzystania z prac społecznie-użytecznych, rozmowy dotyczące wartości pracy, pokazywanie korzyści płynących z posiadania własnych środków finansowych.

- 3) prowadzono ścisłą współpracę z placówkami wsparcia dziennego działającymi w mieście - na bieżąco:
 - monitorowanie uczestnictwa dzieci w zajęciach świetlicowych, udział w spotkaniach interdyscyplinarnych, współpraca z wychowawcami placówek wsparcia dziennego, motywowanie rodziców do współpracy z wychowawcami;
- 4) dokonano okresowej oceny sytuacji rodziny - **601** ocen okresowych;
- 5) monitorowano sytuację rodziny po zakończeniu pracy z rodziną - **27** rodzin:
 - asystent rodziny po zakończeniu planu pracy jeszcze przez okres 3 miesięcy (lub do czasu zmiany postanowienia przez Sąd, który zobowiązał rodzinę do współpracy z asystentem) monitoruje czy wypracowane w planie pracy efekty utrzymują się;
- 6) przygotowano opinie do Sądu Rodzinnego lub na prośbę strony;
- 7) prowadzono współpracę z osobami, instytucjami i organizacjami podejmującymi działania na rzecz rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - na bieżąco:
 - współpraca z kuratorami zawodowymi i społecznymi, wychowawcami ze szkół, przedszkoli, placówek wsparcia dziennego, poradniami rejonowymi i specjalistycznymi, terapeutami Ośrodka Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej, psychologami Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- 8) prowadzono współpracę z grupą roboczą - wg potrzeb;
- 9) realizowano zadania ustawy z dn. 04.11.2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” - koordynacją wsparcia były objęte trzy rodziny. Natomiast 8 kobietom w ciąży (w tym 3 w ciąży zagrożonej) objętych wsparciem asystenta rodziny udzielono porad w zakresie uprawnień wynikających z ustawy „Za życiem”.

2. Współpracowano z pracownikami socjalnymi w tworzeniu i realizowaniu indywidualnych planów pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez prowadzenie **14** kontraktów socjalnych.

3. Wspierano merytorycznie pracowników prowadzących pracę socjalną:

- udział w zespołach i superwizjach - **826**,
- udzielanie konsultacji indywidualnych dla pracowników socjalnych dotyczących pracy socjalnej - na bieżąco.

4. Świadczone specjalistyczne poradnictwo psychologiczne dla klientów (**94** osób) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizowane poprzez:

- a) porady - ukierunkowane na określenie odpowiedniej formy pomocy,
- b) konsultacje psychologiczne - rodzinne i indywidualne,
- c) diagnozę psychologiczną,
- d) terapię wspierającą,

- e) psychoedukację w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich,
- f) przygotowanie oraz wydawanie opinii i zaświadczeń na prośbę klientów.

5. Prowadzono współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i z grupami roboczymi:

- udział w pracy Zespołu - 14 posiedzeń;
- udział w grupach roboczych w prowadzonych już procedurach „Niebieska Karta” oraz w powołanych w 2019 roku - łącznie w 30 grupach roboczych.

6. Prowadzono grupę wsparcia dla rodziców i dzieci: „Mądry rodzic - szczęśliwe dziecko” - odbyło się 17 spotkań grupy (z różną częstotliwością wzięło w niej udział 40 osób, a w zajęciach dla dzieci - 15 dzieci).

Celem głównym jest podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców, stymulowanie rozwoju dzieci oraz społeczna aktywizacja rodzin z dziećmi.

Podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców:

- nabycie umiejętności łączenia zabawy i wychowania,
- nabycie umiejętności organizowania i spędzania czasu wolnego z dzieckiem,
- nabycie umiejętności stawiania i respektowania granic,
- nabycie wiedzy na temat właściwego stosowania systemu kar i nagród.
- nabycie wiedzy na temat zasad zdrowego odżywiania się oraz dbania o higienę osobistą i otoczenia.

Stymulowanie rozwoju dzieci:

- pobudzenie wyobraźni,
- usprawnianie funkcji manualnych i ruchowych,
- doskonalenie koncentracji uwagi,
- wzbogacanie słownictwa,
- nabycie umiejętności współdziałania w grupie podczas zabawy i pracy,
- nauka zwrotów grzecznościowych.

Społeczna aktywizacja rodzin z dziećmi:

- poszerzenie samoświadomości,
- poszerzenie wiedzy o uczuciach i sposobach ich wyrażania,
- nabycie umiejętności rozpoznawania i nazywania własnych stanów emocjonalnych,
- poznanie i zrozumienie wzajemnych potrzeb w związku partnerskim,
- nabycie umiejętności aktywnego słuchania,
- nabycie wiedzy na temat skutecznej i nieskutecznej komunikacji,
- nabycie umiejętności nawiązywania i utrzymywania prawidłowych relacji z innymi osobami,
- nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresowych,
- nabycie wiedzy na temat zachowań agresywnych i przemocowych oraz dostępnych form pomocy i wsparcia.

Tematy zajęć w 2019r.: „Spotkanie organizacyjne”, „Arteterapia”, „Szczęście kontra smutek”, „Komunikacja interpersonalna” (dwa spotkania), „Role społeczne” (dwa spotkania), „Jak rozwijać u dziecka samodzielność”, „Jadłowstręt”, „Kary i nagrody w procesie wpajania samodyscypliny”, „Prawda i mity o wychowaniu dzieci”, „Prawidłowe warunki do nauki”, „Style wychowania a zachowanie dziecka w szkole”, „Jak poprawnie komunikować się z dzieckiem?”, „Jak pomóc dziecku radzić sobie z uczuciami?”, „Jak określać dziecku granice”, „Jak uchronić dziecko od nadanych ról?”.

7. Prowadzono zajęcia „Rudzkie Warsztatowo” - odbyło się 10 spotkań (z różną częstotliwością wzięły w nich udział 41 osób i 31 dzieci).

Celem głównym zajęć jest podniesienie kompetencji społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich aktywizacja społeczna.

Podniesienie umiejętności społecznych:

- nabywanie umiejętności adekwatnego zachowania się w różnych sytuacjach,
- kształtowanie samoświadomości i autoprezentacji,
- wzajemna integracja, budowanie poczucia wspólnoty,
- nabycie umiejętności nawiązania i utrzymywania prawidłowych relacji z innymi ludźmi,
- nabycie umiejętności stawiania i respektowania granic,
- nabycie umiejętności współdziałania i współpracy z innymi osobami,
- nabycie umiejętności łączenia zabawy i wychowania,
- nabycie umiejętności organizowania i spędzania czasu wolnego z dzieckiem,
- nabycie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych.

Tematy zajęć w 2019r.: „Ciekawe gry i zabawy z dzieciństwa” „Przemoc domowa”, „Profilaktyka uzależnień dzieci i młodzieży”, „Idą święta - dekoracje świąteczne i wiosenne”, „Zagrożenia internetowe”, „Pierwsza pomoc”, „Syndrom DDA”, „Dary jesieni”, „Święta tuż, tuż”, „Spotkanie z Mikołajem”.

8. Prowadzono grupę wsparcia dla osób mających emocjonalne trudności w funkcjonowaniu społecznym: „moc-E” - odbyło się 9 spotkań grupy (z różną częstotliwością wzięło w niej udział 36 osób, a w zajęciach dla dzieci - 11 dzieci).

Celem głównym jest udzielenie wsparcia osobom, które mają trudności z radzeniem sobie z własnymi emocjami, aby ułatwić im funkcjonowanie społeczne.

Podniesienie umiejętności społecznych:

- rozwój osobisty w wymiarze indywidualnym każdego uczestnika,
- rozwijanie świadomości na temat powstawania i dynamiki emocji,
- możliwość odreagowania emocji nagromadzonych w interakcji społecznej,
- uświadomienie własnego potencjału,
- kształtowanie samoświadomości,
- kształtowanie własnego wizerunku, nabywanie umiejętności autoprezentacji,
- budowanie pozytywnego obrazu siebie,

- wypracowanie skutecznych sposobów radzenia sobie z trudnościami życia codziennego,
- wzajemna integracja, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ze względu na brak umiejętności społecznych,
- wzajemnie udzielanie wsparcia emocjonalnego,
- utrwalenie prawidłowych zachowań w kontaktach z innymi osobami.

Tematy zajęć w 2019r.: „Spotkanie organizacyjne - co to jest asertywność”, „Stres pourazowy. Depresje”, „Emocje rodziców”, „Typy osobowości”, „Jaką rolę odgrywają emocje w naszym życiu. Inteligencja emocjonalna”, „Role społeczne”, „Samoakceptacja”, „Arteterapia - oddziaływania kolorów na nastrój”, „Spotkanie wigilijne”.

Grupa powstała, by ułatwić osobom mającym emocjonalne trudności w funkcjonowaniu społecznym interakcję społeczną. Uczestnicy poszerzają swoją wiedzę na temat powstawania emocji i stresu. Grupa ma charakter otwarty, uczestniczyć może każda chętna osoba. Na zajęcia można zgłaszać się z dziećmi, z którymi są prowadzone zajęcia sprzyjające ich ogólnemu rozwojowi i umożliwiające nawiązanie społecznych kontaktów z innymi dziećmi.

9. Prowadzono grupę „Co w środku piszczy” - odbyły się 3 spotkania, w których wzięło udział z różną częstotliwością 11 osób i 3 dzieci.

Celem projektu jest przede wszystkim aktywizacja społeczna rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Uczestnicy, w ramach projektu, mogą zobaczyć ciekawe miejsca znajdujące się w naszym mieście, a poprzez to poznać możliwości i sposoby aktywnego spędzania wolnego czasu, przy dysponowaniu niekoniecznie dużymi środkami finansowymi. W 2019r. uczestnicy odwiedzili miejsce, gdzie mogli zobaczyć alpaki - Alpaka Farm, wzięli udział w imprezie profilaktyczno-zdrowotnej „Dama w Bibliotece” oraz zwiedzili Miejską Bibliotekę Publiczną w Rudzie Śląskiej - „Stację Biblioteka”.

10. Przeprowadzono pilotaż projektu „Mama i Tata - MoTyle Mocy” - odbyło się 60 spotkań. W projekcie wzięło udział 12 rodzin, 12 osób dorosłych, 15 dzieci w wieku 2-4 lat i 14 dzieci do lat 2 i od 4 lat wzwyż.

Celem głównym projektu jest poszerzenie wiedzy rodziców na temat etapów rozwoju dziecka oraz nabycie umiejętności wspomagania go poprzez stymulację sfery poznawczej, emocjonalnej i fizycznej.

Asystenci rodziny prowadzą zajęcia indywidualne z rodzicami i dziećmi, w miejscu ich zamieszkania. Projekt składa się z 6 spotkań z każdą z rodzin.

Tematy zajęć: „Rozwój 2,3,4 latka”, „Ćwiczenia ogólnorozwojowe z wykorzystaniem Metody Ruchu Rozwijającego W. Sherborne”, „Bajka dobra na wszystko - bajki terapeutyczne”, „Kolorowe żabki - gry i zabawy rozwojowe”, „Pomaluj mój świat - zabawy plastyczne”, „Balon, butka i bibułka - ćwiczenia logopedyczne”.

11. Prowadzono analizę pod kątem merytorycznym korespondencji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Sądem dotyczącej rodzin naturalnych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - łącznie 449 pism, w tym:
- 84 wnioski o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych,
 - 217 adnotacji pracowników socjalnych bądź asystentów rodziny o aktualnej sytuacji w rodzinie do toczących się postępowań sądowych,
 - 148 sprawozdań asystentów rodziny z realizacji planu pracy przez rodzinę.
12. Obsługiwano i aktualizowano Program Wspierania Rodziny, który jest realizacją obowiązku nałożonego na gminy art. 176 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
13. Uczestniczono w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych w m.in. następujących szkoleniach, konferencjach, warsztatach i seminariach:
- Zagadnienia prawne z obszaru wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z uwzględnieniem tematyki związanej z odebraniem dziecka z rodziny.
 - Kompendium rozwoju dzieci i młodzieży.
 - Mediacje rodzinne w sądownictwie i praktyce.
 - Uzależnienie od alkoholu wśród młodzieży i profilaktyka uzależnień.
 - Budowa lokalnego systemu wsparcia.
 - Praca z rodziną dysfunkcyjną na rzecz powrotu dziecka do rodziny.
14. Organizowano zbiórki odzieży, obuwia, zabawek, sprzętów gospodarstwa domowego oraz wydawano zgromadzone przedmioty rodzinom potrzebującym - na bieżąco.
15. Pozyskano dofinansowanie w ramach resortowego „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” w 2019r. w wysokości 156 174 zł. oraz rozliczono dotację za 2018r. w kwocie 147 851 zł.
16. Współpracowano z innymi Działami tut. Ośrodka poprzez wsparcie merytoryczne, współpracę przy tworzeniu projektów, superwizje, konsultacje indywidualne, spotkania interdyscyplinarne.
- Zakres zadań realizowanych przez Dział zawarty jest również w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2019r. wraz z potrzebami związanymi z ich realizacją na 2020.

5. DZIAŁ OBSŁUGI I FINANSOWANIA OPIEKI NAD DZIECKIEM

W szczególności do zadań Działu należy finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu Miasta w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, finansowanie pomocy przyznawanej usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej oraz prowadzenie postępowań administracyjnych związanych z odpłatnością rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Rodzinna piecza zastępcza:

Rodziny zastępcze z terenu Miasta Ruda Śląska otrzymujące świadczenia na dzieci:

Rodzina:	<i>Ilość rodzin</i>	<i>Ilość dzieci</i>
rodziny zastępcze spokrewnione:	140	196
rodziny zastępcze niezawodowe:	60	78
rodziny zastępcze zawodowe:	17	107
rodziny pomocowe:	10	25
Razem:	217	381

Rodziny zastępcze poza terenem Rudy Śląskiej otrzymujące świadczenia na dzieci:

Rodzina:	<i>Ilość rodzin</i>	<i>Ilość dzieci</i>
rodziny zastępcze spokrewnione:	19	24
rodziny zastępcze niezawodowe:	20	28
rodziny zastępcze zawodowe:	9	19
Razem:	48	71

Wynagrodzenia wraz z pochodnymi (ZUS, FP, pdof) dla zawodowych rodzin zastępczych, rodzin pomocowych oraz osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich:

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Rodziny zastępcze zawodowe, rodziny pomocowe, osoby do pomocy:	389	612 905,00

Udzielone świadczenia dla rodzin zastępczych:

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
1. Rodziny na terenie Miasta Ruda Śląska:	4498	3 365 856,10
2. Rodziny poza Miastem Ruda Śląska	801	909 381,76

Usamodzielniani wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej, którzy otrzymywali świadczenia w 2019 roku - **62 osoby**.

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Usamodzielniani wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej:	466	301 061,53

Instytucjonalna piecza zastępcza

Placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzone przez Miasto Ruda Śląska lub prowadzone na zlecenie Miasta Ruda Śląska:

	<i>Liczba miejsc</i>	<i>Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku</i>
Prowadzone przez Miasto Ruda Śląska:		
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	8	11
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	8	13
Rodzinny Dom Dziecka Nr 3	8	10
Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych: <i>(OPDiR przekształcony w Centrum, które utworzone zostało 01.10.2018r. W strukturze Centrum znajduje się 5 placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie)</i>	64	82
Łącznie:	88	116
Prowadzone na zlecenie Miasta Ruda Śląska:		
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1 typu socjalizacyjnego:	12	15
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 2 typu socjalizacyjnego:	12	13
Łącznie:	24	28
Razem:	112	144

Placówki opiekuńczo-wychowawcze poza powiatem.

Dzieci umieszczone na podstawie porozumień (umów cywilno-prawnych) zawieranych pomiędzy powiatami:

<i>Placówka</i>	<i>Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku</i>
Centrum Wspierania Dziecka i Rodziny „Przystań” Pszczyna:	1
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dąbrowa Górnicza:	2
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna Dom z Nadzieją Bielsko-Biała:	1
Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie Góra Włodowska:	4
Regionalna Placówka opiekuńczo-Terapeutyczna Kazimiera Wielka	1
Dom Dziecka im. D. Savio w Sarnowie	2
Dom Dziecka Rybnik	2
Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży w Zabrze:	2
Razem:	15

Środki wypłacane przez Dział na instytucjonalną pieczę zastępczą:

<i>Placówka</i>	<i>Ilość zleceń</i>	<i>Wydatki</i>
Rodzinne Domy Dziecka (zryczałtowana kwota na utrzymanie dziecka):	36	217 562,68
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1 typu socjalizacyjnego:	12	496 800,00
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu socjalizacyjnego:	12	496 00,00
Placówki poza powiatem (porozumienia):	132	707 476,44
Razem:	192	1 918 639,12

Usamodzielniani wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy otrzymywali świadczenia w 2019 roku - **56 osób**.

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Usamodzielniani wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej	470	313 172,36

Inne zadania

1. Ilość wydanych decyzji administracyjnych:

<i>Decyzje administracyjne</i>	<i>Ilość decyzji</i>
świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka rodzinie zastępczej:	206
dofinansowanie do wypoczynku dziecka:	61
koszty z potrzebami przyjmowania dziecka -jednorazowo	56
środki na utrzymanie lokalu dla rodziny zastępczej:	48
pokrycie kosztów remontu dla rodziny zastępczej:	3
pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki dla usamodzielnianych wychowanków:	162
pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla usamodzielnianych wychowanków:	18
pomoc pieniężna na zagospodarowanie dla usamodzielnianych wychowanków:	19
pomoc w formie uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych dla usamodzielnianych wychowanków:	28
ustalające opłatę za pobyt dzieci pieczy zastępczej dla rodziców naturalnych:	383
odstępujące od ustalenia za pobyt dzieci w pieczy zastępczej dla rodziców naturalnych:	175
Inne (m.in.: umorzeniowe, zmieniające, uchylające)	978
Razem:	2 137

2. Realizacja programu 500+ dla rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych:

- ilość złożonych wniosków: **205**
- ilość wydanych decyzji: **608**
- liczba udzielonych świadczeń: **4 004**

3. Realizacja Rządowego Programu „Dobry Start” dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków z pieczy zastępczej:

- ilość złożonych wniosków: **336**
- ilość wydanych decyzji: **1**
- liczba udzielonych świadczeń: **335**

Łączna ilość wydanych decyzji administracyjnych w roku 2019: **2 746**

4. Ilość wydanych skierowań do placówek opiekuńczo wychowawczych: **48**
5. Ilość wniosków dot. skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem: **1**
6. Porozumienia (umowy cywilno-prawne) pomiędzy powiatami dotyczące zwrotu kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych:

<i>Porozumienia</i>	<i>Ilość</i>
ilość porozumień dot. dzieci z Rudy Śląskiej umieszczonych poza powiatem	86
ilość porozumień dot. dzieci umieszczonych na terenie Miasta:	70
ilość aneksów do porozumień:	11

7. Umowy cywilno-prawne w roku sprawozdawczym:

<i>Rodzaj umowy</i>	<i>Ilość</i>
rodziny zastępcze, w tym:	
- rodziny zawodowe:	13
- rodziny zawodowe specjalistyczne:	1
- rodziny zawodowe o funkcji pogotowia rodzinnego:	4
- rodziny pomocowe:	16
- osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich:	14
Łącznie:	48
umowy o prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej:	2
aneksy do umów	12
Razem:	62

8. Ilość sporządzonych sprawozdań (MRPiPS, ŚUW, UM i inne): **211**
9. Ilość przyjętych wniosków i stron (od rodziców naturalnych, usamodzielnianych wychowanków oraz rodzin zastępczych): **2 552**
10. Ubezpieczenia zdrowotne dla dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych:
- ilość dzieci objętych ubezpieczeniem: **7**
 - ilość świadczeń: **56**
 - kwota świadczeń: **3 124,80 zł**
11. Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego:
- ilość osób którym przyznano wynagrodzenie: **13**
 - kwota wypłaconych wynagrodzeń: **54 190,57 zł**
12. Interwencyjny przewóz dzieci:
- liczba przewozów: **48**
 - kwota: **3 681,88 zł**

Realizacja dodatkowych zadań:

- realizacja wraz z Działem Pieczy Zastępczej 3-letniego „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020”.
- współpraca z Działem Pieczy Zastępczej przy realizacji XII Festynu dla Rodzin Zastępczych.

6. DZIAŁ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej realizowali w 2019 roku następujące zadania:

Działania w zakresie pieczy zastępczej

- Okresowe oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych: **492**
- Ilość opracowanych/ modyfikowanych planów pomocy dziecku: **529**
- Udział w zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w Rodzinnych Domach Dziecka i Placówkach Socjalizacyjnych: **161**
- Liczba konsultowanych ocen rodzin zastępczych: **97**
- Ilość wykonanych diagnoz psychofizycznych dzieci: **12**
- Inne opinie i zaświadczenia psychologiczne na temat dzieci: **4**
- Ilość pism służących pozyskiwaniu informacji na temat sytuacji rodziców biologicznych dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub jego sytuacji szkolnej: **733**
- Ilość sprawozdań do sądu o całokształcie sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej: **495**
- Liczba pism do sądu m.in. o zmianę zarządzeń opiekuńczych, uregulowanie sytuacji prawnej, rozwiązanie rodziny zastępczej: **202**
- Przesłuchania w charakterze świadka (na policji, w sądzie): **3**
- Monitorowanie sytuacji usamodzielnianego wychowanka w miejscu pobytu tymczasowego: **333**
- Ilość Indywidualnych Programów Usamodzielnienia: **291**
- Ilość przestanych zgodnie z właściwością miejscową programów usamodzielnienia: **33**
- Liczba wniosków o pomoc zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dla usamodzielnianych wychowanków: **177**
- Ilość przestanych zgodnie z właściwością miejscową wniosków o pomoc: **14**
- Ilość opinii o rodzinach zastępczych dla celów DOFD (umieszczenie większej ilości dzieci, podejmowanie dodatkowego zatrudnienia osób w rodzinach zastępczych, przekwalifikowanie RZ niezawodowej na RZ zawodową): **22**
- Pozostałe pisma, zaświadczenia i adnotacje urzędowe: **około 1 300**
- Ilość obsługiwanych widzeń rodzin naturalnych z rodzinami zastępczymi: **154**
- Pełnienie funkcji opiekuna usamodzielnienia: dla **148 wychowanków**
- Współpraca z RZ spoza powiatu (wymiana informacji o sytuacji opiekuńczo-wychowawczej i zdrowotnej dzieci, konsultowanie i koordynacja działań): **22 rodzin**
- Współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym, w tym zgłaszanie do adopcji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną i koordynowanie spraw adopcyjnych: dla **48 dzieci**
- Koordynowanie pracy z rodziną naturalną, gromadzenie informacji o rodzinach naturalnych, współpraca z Działem Asysty Rodzinnej.
- Organizacja i udział w Festynie Rodzin Zastępczych; realizacja projektu Ernst & Young: przygotowanie i udział w imprezie sportowej „Bieg Wiewiórki”- promocja idei rodzicielstwa zastępczego; organizacja szkolenia specjalistycznego dla rodzin zastępczych; przygotowanie

sprawozdania z projektu dotyczącego rodzicielstwa zastępczego dla Fundacji Ernst & Young.

- Organizacja we współpracy ze Stowarzyszeniem POMOCNI projektu dla 8 usamodzielnianych wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu Miasta pn „Praktyczny Prezent”.
- Współpraca z Fundacją PKO w realizacji projektu „Pomaganie przez zbliżanie” - Kampania „Konto na zero” - 15 usamodzielnianych wychowanków złożyło zgłoszenia do udziału w projekcie.
- Poszukiwanie i pozyskiwanie rodzin zastępczych, prowadzenie naboru na Szkolenie Rodzin Zastępczych oraz inne szkolenia, uroczystości czy kolonie dla dzieci.
- Praca merytoryczna nad procedurami i dokumentacją DPZ.
- Opracowanie i przeprowadzenie warsztatu dla rodzin zastępczych: dla 2 rodzin (4 osoby).
- Konsultacje wewnętrzne pracowników DPZ.
- Rejestr i archiwizacja akt.
- Opracowanie statystyki działu.

Badania kandydatów na rodziny zastępcze

- 4 rodziny zgłosiły swoją kandydaturę do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej - jedna z nich zrezygnowała z podjęcia procedury kwalifikacyjnej. Koordynatorzy i psychologzy przeprowadzili wizyty domowe (łącznie 6) oraz sporządzili 3 opinie.
- Odyła się 1 komisja kwalifikacyjna wstępna kandydatów na Szkolenie Rodzin Zastępczych oraz 4 komisje kwalifikacyjne ostateczne. W ich wyniku zakwalifikowano 3 rodziny do pełnienia funkcji niezawodowych rodzin zastępczych oraz przekwalifikowano 1 rodzinę zastępczą zawodową do pełnienia funkcji pogotowia rodzinnego.
- W zakresie opiniowania kandydatów na rodziny zastępcze z zalecenia sądu koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadzili 70 konsultacji osobistych i 108 telefonicznych z kandydatami. Przeprowadzono diagnozę psychologiczną 37 rodzin (tj. 56 osób) pod kątem oceny ich motywacji i predyspozycji wychowawczych. Sporządzono 48 opinii koordynatorskich oraz 56 psychologicznych o kandydatach dla sądu.
- Psycholodzy przeprowadzili również rebadania 25 rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych (tj. 45 osób) oraz 3 konsultacje z 3 kandydatami na opiekunów w zawodowych rodzinach zastępczych. Łącznie sporządzono 28 opinii z powyższych działań.

KOORDYNATORZY PIECZY ZASTĘPCZEJ

Przeprowadzono 818 konsultacji osobistych oraz 2 532 konsultacje telefoniczne z klientami. Odyło się 1 451 wizyt pracowników w środowisku.

SPECJALIŚCI PRACY SOCJALNEJ

Przeprowadzono 708 konsultacji osobistych i 666 telefonicznych z klientami. Podjęto 489 wizyt w środowisku. Wykonano 76 wywiadów środowiskowych u usamodzielnianych wychowanków. Przesłano zgodnie z właściwością miejscową 3 wywiady.

Skierowano do miejsca pobytu tymczasowego 14 osób (w tym 5 kobiet i 9 mężczyzn) oraz monitorowano ich funkcjonowanie.

PSYCHOLODZY

Kontakt z psychologami Działu Pieczy Zastępczej podjęto **189** osób, w tym: **66** rodzin (**148** osób) i **41** osób indywidualnie. Wykonano **844** usługi psychologiczne (terapię indywidualną, rodzinną, konsultacje, poradnictwo opiekuńczo-wychowawcze, diagnozy, spotkania grupowe).

Działania interwencyjne

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej uczestniczyli w **32** interwencjach obejmujących:

- zabezpieczenie dziecka w pieczy zastępczej (**3** zabezpieczonych dzieci),
- realizację postanowień Sądu Rejonowego o zabezpieczeniu dzieci (**29** zabezpieczonych dzieci).

Ponadto **62** razy koordynowano działania interwencyjne (rozmowy telefoniczne z interwentami, innymi profesjonalistami i instytucjami, sporządzanie i przekazywanie pism na rzecz zabezpieczenia dzieci).

Konsultacje interdyscyplinarne

Przeprowadzono **3 551** konsultacji osobistych i telefonicznych z profesjonalistami, m.in. pracownikami Sądu Rejonowego, placówek opiekuńczo-wychowawczych, placówek służby zdrowia i placówek oświatowych.

Prowadzenie różnego typu Grup

I. Szkolenie Rodzin Zastępczych

czas trwania: 16.09.2019 - 16.12.2019

prowadzenie: psycholog DPZ

liczba spotkań: 13

liczba uczestników: 19, w tym

liczba małżeństw: 7

liczba kandydatów na rodziny zastępcze: 3

ukończyło: 18 osób, w tym

liczba małżeństw: 7

liczba kandydatów na rodziny zastępcze: 3

II. Szkolenie uzupełniające dla kandydatów na zawodową rodzinę zastępczą pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego

czas trwania: 05.09.2019 - 12.09.2019

liczba spotkań: 2

liczba uczestników: 2 osoby (1 małżeństwo)

III. Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych „Cafe RZ”

prowadzenie: psycholog DPZ

liczba spotkań: 9

liczba uczestników: 6

IV. Szkoła dla Rodziców i Wychowawców

czas trwania: 14.11.2018 - 23.01.2019

liczba spotkań w 2019 r.: 4 (ogółem 10)

liczba uczestników: 14

czas trwania: 02.12.2019 - 24.02.2020

liczba spotkań w 2019 r.: 4 (ogółem 10)

liczba uczestników: 8

Działania na rzecz dzieci z problemem FAS

- Liczba wywiadów z opiekunami dzieci: 11
- Liczba badanych dzieci: 13
- Ilość diagnoz neurorozwojowych: 13
- Ilość indywidualnych programów neurostymulacji: 13
- Liczba wydanych opinii: 11
- Liczba przeprowadzonych instruktaży do programów neurostymulacji: 11
- Praca koncepcyjna na temat FAS - przygotowywanie materiałów do pracy z dziećmi, studiowanie specjalistycznej literatury z zakresu tematyki FAS, analiza dokumentacji medycznej, psychologicznej i pedagogicznej badanych dzieci.

Przesłuchania, rozprawy

- Uczestnictwo w rozprawie sądowej w charakterze świadka: 1
- Przesłuchanie w Komendzie Miejskiej Policji w charakterze świadka: 2

Pozyskano dofinansowanie w ramach resortowego „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”

Pozyskano dofinansowanie w ramach resortowego „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” w 2019r. w wysokości 134 408,00 zł oraz rozliczono dotację za 2018r. w kwocie 125 843,00 zł.

Udział w zebraniach zespołu, superwizjach, szkoleniach, konferencjach

- Liczba zebrań zespołu: 51,
- Liczba konsultacji superwizyjnych i wewnętrznych pracowników: 1 633,
- Liczba superwizji indywidualnych: 14,
- Udział w szkoleniu „Interdyscyplinarna pomoc dziecku z FASD i jego opiekunom”,
- Udział w szkoleniu „Skuteczna komunikacja oraz metody pracy z dzieckiem z uwzględnieniem sytuacji trudnych”,
- Udział w szkoleniu „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”,
- Udział w szkoleniu na temat mobbingu,
- Udział w konferencji „Problemy etyczne w psychoterapii”,

- Udział w konferencji z okazji jubileuszu 25 lecia działalności WOA w Sosnowcu,
- Udział w festiwalu świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych „Świetlandia”.

Zakres zadań realizowanych przez Dział zawarty jest również w rocznym sprawozdaniu z działalności i efektów pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - organizatora pieczy zastępczej za rok 2019 oraz zestawieniu potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.

7. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Dział Świadczeń Rodzinnych od 01 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku:

Świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów:

- ilość rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów: **8 660**
- ilość decyzji wydanych w sprawach o świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów: **8 831**

Jednorazowe świadczenie „Za życiem”:

- ilość rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia „Za życiem”: **18**
- ilość decyzji wydanych w sprawach o jednorazowe świadczenie „Za życiem”: **21**

Stypendia szkolne:

- ilość dzieci, którym udzielono stypendia: **214**
- ilość decyzji wydanych w sprawach stypendium szkolnego: **368**

Zasiłki szkolne:

- ilość dzieci, którym wypłacono zasiłki szkolne: **2**
- ilość decyzji wydanych w sprawach zasiłku szkolnego: **2**

Ilość korespondencji w sprawach pomocy materialnej uczniom (w tym zawiadomienia o wszczęciu postępowania, wezwania, pisma do stron, wnioski o udostępnienie danych osobowych itp.): **388**.

I. Realizacja świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów oraz jednorazowego świadczenia „Za życiem” (zaokrąglone do pełnych złotych):

1. Zasiłki rodzinne wypłacono: **7 190 791 zł**
2. Dodatki do zasiłków wypłacono: **3 755 313 zł**
3. Świadczenia opiekuńcze (zasilek pielęgnacyjny, specjalny zasilek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne) wypłacono: **23 522 216 zł**
4. Jednorazowa zapomoga (becikowe) wypłacono: **903 000 zł**

5. Świadczenia rodzicielskie: wypłacono: **4 522 479 zł**
6. Zasiłki dla opiekuna wypłacono: **208 621 zł**
7. Jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł „Za życiem” wypłacono: **72 000 zł**

Ogółem wypłacono: **40 174 420 zł**

(w tym zawarta kwota **33 685 zł** świadczeń nienależnie pobranych za rok 2019, które zostały odzyskane w danym roku).

8. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wypłacono: **2 625 822 zł.**

9. Składki na ubezpieczenie zdrowotne wypłacono: **289 216 zł.**

Wysokość dotacji otrzymanej z budżetu państwa na finansowanie kosztów obsługi zadania świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów oraz jednorazowe świadczenie „Za życiem”: **1 163 484 zł.**

III. Realizacja pomocy materialnej uczniom

1. Stypendia o charakterze socjalnym

- wydatki z budżetu państwa: **106 578 zł**
- wydatki z budżetu miasta: **26 644 zł**

Wydatki ogółem wyniosły: **133 222 zł**

2. Zasiłki szkolne

- wydatki z budżetu państwa: **992 zł**
- wydatki z budżetu miasta: **248 zł**

Wydatki ogółem wyniosły: **1240 zł**

Ogółem na pomoc materialną uczniom wypłacono: **134 462 zł**

Szczegółowy podział rodzin korzystających w 2019 roku ze świadczeń realizowanych przez dział:

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba świadczeń
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, w tym:	3217	96077
Zasiłek rodzinny		
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do 5 lat	1594	17 787
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 5-18 lat	2362	38782
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 18-24 lat	331	2536
Dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:		

Urodzenie dziecka	301	309
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	148	1155
Samotnego wychowywania dziecka	319	3814
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	747	11137
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	492	5605
Rozpoczęcia roku szkolnego	1906	3187
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	147	843
Zasiłek rodzinny i dodatki na podstawie art. 5 ust. 3	394	10922
Świadczenia opiekuńcze, w tym:	5257	63 729
Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności	4939	54956
Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu sprawowania opieki	766	8278
Specjalny zasiłek opiekuńczy	17	158
Zasiłek dla opiekuna	34	337
Składki na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne, w tym:	636	8471
Składki na ubezpieczenie społeczne	613	6343
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	221	2128
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia	883	903
Świadczenie rodzicielskie	722	4935
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	18	18
Rodzaj świadczenia	Liczba uczniów	Liczba świadczeń
Pomoc materialna uczniom, w tym:	216	483
Stypendia szkolne	214	481
Zasiłki szkolne	2	2

Podczas realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych pomoc udzielana jest rodzinom z dziećmi, samotnym rodzicom z dziećmi, pełnoletnim

osobom uczącym się oraz osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom. Rodziny otrzymujące świadczenia rodzinne najczęściej borykają się z problemami związanymi z niskim dochodem, bezrobociem oraz niedostatkiem w zdrowiu. Osoby spełniające kryteria ustawowe (najważniejsze to kryterium dochodowe - *przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł, natomiast w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności nie przekracza kwoty 764,00 zł*) mogą otrzymać zasiłek rodzinny wraz z dodatkami (z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego oraz podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania).

W związku z urodzeniem dziecka lub jego przysposobieniem osoby spełniające kryteria ustawowe (najważniejsze to kryterium dochodowe - *przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 1922,00 zł*) mogą otrzymać jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka.

W związku z niepełnosprawnością osoby spełniające kryteria ustawowe mogą otrzymać następujące rodzaje świadczeń opiekuńczych: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna a także specjalny zasiłek opiekuńczy.

Świadczenia uzależnione od kryterium dochodowego (zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, specjalny zasiłek opiekuńczy) ustalane są na okres zasiłkowy trwający od listopada danego roku do października roku następnego, natomiast pozostałe świadczenia uzależnione od niepełnosprawności na czas ważności orzeczenia.

Świadczenie rodzicielskie realizowane od stycznia 2016 roku przysługuje osobom, które urodziły (lub przysposobiły) dziecko, a nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc między innymi bezrobotni (niezależnie od rejestracji lub nie w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego oraz praca ta nie koliduje ze sprawowaniem osobistej opieki nad dzieckiem, mogą ubiegać się o świadczenie rodzicielskie. Świadczenie rodzicielskie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1000 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres może być wydłużony nawet do 71 tygodni.

Zasiłek dla opiekuna jest świadczeniem, które zostało wprowadzone **ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów** w celu wsparcia osób niepełnosprawnych i ich opiekunów po utracie przez nich prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w lipcu 2013 roku. Regulacja weszła w życie w maju 2014 roku i była wynikiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasta z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 roku, na podstawie uznanego za niekonstytucyjny art. 11 ust. 3 ustawy

z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. W porównaniu do roku poprzedniego znacząco zmniejsza się tu liczba osób uprawnionych do zasiłku dla opiekuna.

W styczniu 2017 roku rozpoczęła się realizacja nowego jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Świadczenie przysługuje z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Stypendia szkolne dla uczniów przyznawane są zgodnie z **ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 2010 roku**. Pomoc materialna ma charakter socjalny, dotyczy uczniów mieszkających na terenie miasta Ruda Śląska. Kryterium dochodowe dla przyznania stypendium szkolnego wynosi 528 zł na członka rodziny. Stypendium szkolne przyznawane jest na rok szkolny od września do czerwca następnego roku, a wypłacane na podstawie imiennych faktur i rachunków.

Zaznaczyć należy, że osoby uprawnione do pomocy materialnej uczniom i ich przedstawiciele, zarówno w pierwszym jak i drugim okresie stypendialnym, okazywali dokumenty potwierdzające poniesienie kosztów o charakterze edukacyjnym na kwotę niższą niż wskazana w decyzji przyznającej. W związku z powyższym, mimo przysługującego prawa do stypendium szkolnego świadczenie to nie zostało wypłacone lub zostało wypłacone zgodnie z przedstawionymi dowodami księgowymi (144 przedstawiciele uprawnionych uczniów oraz uczniów pomimo przyznanego prawa do stypendium szkolnego na okres od stycznia 2019 roku do czerwca 2019 roku nie wykorzystało pełnej kwoty należnego stypendium szkolnego, ta sama sytuacja miała miejsce w odniesieniu do 77 przedstawiciele uprawnionych uczniów oraz uczniów w okresie od września 2019 roku do grudnia 2019 roku).

Dostarczone przez osoby uprawnione dokumenty potwierdzające poniesione wydatki o charakterze edukacyjnym (których termin dostarczenia upłynął zgodnie z wydanymi przez organ decyzjami przyznającymi stypendia szkolne za drugi semestr roku szkolnego 2018/2019 w dniu 5.07.2019 roku oraz pierwszy semestr roku szkolnego 2019/2020 w dniu 6.12.2019 roku), pozwoliły zrealizować w 2019 roku świadczenia pomocy materialnej uczniom na kwotę 134 462,03 zł. Nie zrealizowano wydatków wynikających z wydanych przez organ decyzji przyznających świadczenia na kwotę 179 996,49 zł, gdyż nie wszystkie osoby uprawnione do stypendium szkolnego dostarczyły rachunki i faktury dokumentujące wysokość poniesionych kosztów związanych z edukacją ucznia.

Podkreślenia wymaga fakt, iż w porównaniu do lat ubiegłych nastąpił spadek liczby uczniów uprawnionych do stypendium szkolnego. Stało się tak pomimo podejmowania zorganizowanych działań informacyjnych, mających na celu uaktywnienie większej liczby osób, które mogą skorzystać z tej formy pomocy. Wpływ na taką sytuację ma rezygnacja ze sposobu realizacji stypendium szkolnego w formie faktury proformy z uwagi na konieczność zapobiegania nadużyciom ze strony świadczeniobiorców oraz podmiotów wystawiających faktury. Ponadto w 2018 roku wprowadzono nowy rządowy programu „Dobry start”, który mógł powodować spadek zainteresowania osób uprawnionych pomocą materialną dla uczniów określoną w ustawie o systemie oświaty.

Łącznie z Działem Świadczeń Wychowawczych

Ilość korespondencji w sprawach o świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów, jednorazowe świadczenie „Za życiem”, świadczenia wychowawcze oraz świadczenie „Dobry start” (w tym zawiadomienia o wszczęciu postępowania, wezwania, pisma do stron, wnioski o udostępnienie danych osobowych itp.): **14 202**.

8. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH

Dział Świadczeń Wychowawczych od 01 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku:

I. Świadczenie wychowawcze:

- liczba dzieci korzystających z świadczenia wychowawczego: **23 768**
- liczba wydanych informacji przyznających świadczenie wychowawcze: **16 914**
- liczba wydanych decyzji odmawiających świadczenia wychowawczego: **179**

Realizacja świadczeń wychowawczych:

- liczba świadczeń: **206 962**
- wypłacono: **103 018 465,43 zł**

(w tym zawarta kwota 13 700,00 zł świadczeń nienależnie pobranych za rok 2019, które zostały odzyskane w danym roku).

Wysokość dotacji zrealizowanej z budżetu państwa na finansowanie kosztów obsługi zadania świadczenia wychowawczego: 1 341 763,00 zł

II. Świadczenie „Dobry start”:

- liczba dzieci (i osób uczących się) korzystających z świadczenia „Dobry start”: **15 347**
- liczba wydanych informacji przyznających świadczenie dobry start: **11 331**
- liczba wydanych decyzji odmawiających świadczenie dobry start: **43**

Realizacja świadczeń „Dobry start”:

- liczba świadczeń: **15 372**
- wypłacono: **4 610 100,00 zł**

Wysokość dotacji zrealizowanej z budżetu państwa na finansowanie kosztów obsługi zadania świadczenia dobry start: 154 190,00 zł.

Świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł miesięcznie realizowane jest od 1 kwietnia 2016 roku na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Z dniem 1 lipca 2019 roku zmianie uległy przepisy obejmując programem wszystkie dzieci do 18 roku życia bez względu na dochód. Świadczenie wychowawcze aktualnie ustalane jest na okres do 31 maja

2021 roku. W Rudzie Śląskiej w 2019 roku pomoc otrzymało: 23 768 dzieci. Program Rodzina 500 PLUS cieszy się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców.

Drugim zadaniem realizowanym przez dział jest świadczenie Dobry start wprowadzone w 2018 roku na podstawie **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”**. Świadczenie to przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego - raz w roku - do roku kalendarzowego, w którym dziecko lub osoba ucząca się ukończy 20 rok życia, natomiast w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się ocenieniem o niepełnosprawności do 24 roku życia. Z dniem 1 sierpnia 2019 roku zmianie uległy przepisy uprawniające do przyznania świadczenia rozszerzając go o uczniów szkół policealnych oraz szkół dla dorosłych. Kwota przysługującego świadczenia wynosi 300 zł. W Rudzie Śląskiej w 2019 roku z tej formy pomocy skorzystało 15 347 dzieci.

9. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH

Dział Świadczeń Alimentacyjnych od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku:

- 1) liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego (średniomiesięcznie): **622**,
- 2) liczba decyzji wydanych w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego: **1307**,
- 3) liczba korespondencji w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego: **9 900**.

I. Świadczenia Rodzinne:

- 1) egzekucja nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **136 783 zł**,
- 2) wysokość umorzonych świadczeń rodzinnych nienależnie pobranych: **41 152 zł**,
- 3) liczba decyzji wydanych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **183**,
- 4) liczba decyzji rozkładających na raty ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **13**,
- 5) liczba decyzji umarzających ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **11**.

II. Fundusz Alimentacyjny:

- 1) liczba świadczeń: **12 101** wypłacono: **4 491 155 zł**,
- 2) egzekucja nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **39 367 zł**,
- 3) wysokość umorzonych świadczeń z funduszu alimentacyjnego nienależnie pobranych: **9 009 zł**,
- 4) liczba decyzji wydanych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **71**,
- 5) liczba decyzji rozkładających na raty ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **6**,
- 6) liczba decyzji umarzających ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **7**,
- 7) dłużnicy alimentacyjni:

- a) liczba dłużników w gminie (średniomiesięcznie): **1 485**,
- b) kwota wyegzekwowanych należności: **1 699 051,48 zł** w tym:
 - budżet państwa: **1 324 657,79 zł**,
 - gmina wierzyciela: **374 383,33 zł**,
- c) działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych:
 - wszczęcia postępowania w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych: **134**,
 - liczba decyzji uznających dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych: **70**,
 - przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych: **649**,
 - informacje o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, przekazane do Powiatowego Urzędu Pracy: **14**,
 - aktualizacja informacji gospodarczych przekazywanych do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego - średnio: **2 176** informacji gospodarczych miesięcznie,
 - liczba spraw skierowanych do:
 - Prokuratury Rejonowej (wnioski o ściganie na zasadzie art. 209 kk): **51**,
 - Prezydenta Miasta (wnioski o zatrzymanie prawa jazdy): **22**.

Wnioski kierowane do komorników sądowych w przedmiocie wszczęcia postępowania egzekucyjnego lub przyłączenia się do już prowadzonego postępowania egzekucyjnego: **791**.

Sporządzone odpowiedzi na zapytania instytucji dotyczące prowadzonych spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów: **1 496**.

III. Świadczenie wychowawcze:

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **110**,
- 2) Liczba decyzji rozkładających na raty nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **17**,
- 3) Liczba decyzji umarzających nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **5**,
- 4) Kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych: **175 378 zł**,
- 5) Wysokość umorzonych nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych: **8 792 zł**.

IV. Zasiłki dla opiekunów

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane zasiłki dla opiekunów: **4**,
- 2) Kwota odzyskanych nienależnie pobranych zasiłków dla opiekunów: **2003 zł**.

V. Świadczenia „Dobry start”

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane świadczenie „Dobry start”: **5**,
- 2) Kwota odzyskana z tytułu zwrotu nienależnie pobranego świadczenia „Dobry start”: **600 zł**.

VI. Stypendia szkolne

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane stypendium: **2**
- 2) kwota nienależnie pobranego stypendium, co do której odstąpiono od żądania zwrotu: **898 zł.**

Dział Świadczeń Alimentacyjnych (DŚA) prowadził w roku 2019 działania o bardzo szerokim spektrum, które znajdowały umocowanie legislacyjne główne w przepisach ustaw: o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wraz ze stosownym rozporządzeniem, o świadczeniach rodzinnych wraz ze stosownym rozporządzeniem oraz o pomocy Państwa w wychowywaniu dzieci wraz z właściwym rozporządzeniem, o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz o systemie oświaty i o pomocy społecznej, a także Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Jednocześnie oprócz wyżej wymienionych aktów prawnych w podejmowanych czynnościach sięgano do przepisów ustaw o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz Kodeksu cywilnego i Kodeksu Postępowania cywilnego, kodeksu karnego, a także kodeksu postępowania administracyjnego i wielu innych, które z uwagi na powiązania między poszczególnymi przepisami należało w prowadzonych sprawach brać pod uwagę. W trakcie funkcjonowania działu cytowane wyżej przepisy doznawały licznych nowelizacji.

W roku 2019 DŚA w dalszym ciągu z uwagi na zmianę przepisów, dotyczących przestępstwa niealimentacji stypizowanego w art. 209 kk. w świetle którego ustawodawca w opisach znamion przestępstwa odszedł od kryterium uporczywości w wykonywaniu obowiązku alimentacji na rzecz nowego kryterium opartego na zaległości w wysokości trzech świadczeń okresowych oraz w oparciu o dyspozycję art. 304 kpk kierował zawiadomienia do organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez dłużników alimentacyjnych. Wystosowano **583** zawiadomienia. Trzeba zasygnalizować, iż w ramach prowadzonych postępowań organy ścigania dokonują zapytań, co z kolei pociąga za sobą konieczność wydawania przez DŚA zaświadczeń potwierdzających żądane w zapytaniach okoliczności. W 2019 roku wydano **1 496** takie zaświadczenia. Ponadto trzeba zaznaczyć, iż obok zawiadomień o popełnieniu przestępstwa tutejszy organ kieruje zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wnioski o ściganie popełniających przestępstwo niealimentacji, których w 2019 roku wystosowano 51. Opisywane okoliczności implikują zaangażowanie większej liczby pracowników w obsługę nowych zadań, stworzenie dodatkowych miejsc obsługi i gromadzenia dokumentacji.

Prowadzone przez DŚA działania doprowadziły do zwiększenia liczby dłużników alimentacyjnych przekazanych do biura informacji gospodarczej (BIG). W roku 2019 zgłoszono do biur średniomiesięcznie **2 176** dłużników (dla porównania w 2015 roku zgłoszono do biur średniomiesięcznie 1490 dłużników podczas, gdy w roku 2016 1740 dłużników, a w 2017 roku 2 006, natomiast w 2018 roku 2 113). DŚA w 2019 roku utrzymywał kontakt ze wszystkimi biurami informacji gospodarczej (5 biur), przekazując informację o zobowiązaniach dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Ponadto należy zasygnalizować, iż w 2019 roku zmniejszyła się w porównaniu z ubiegłym rokiem liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, która wyniosła 12 101 świadczenia. W 2018 roku liczba wypłaconych świadczeń wynosiła 12 883. Warto podkreślić, iż zanotowany spadek liczby świadczeń nastąpił mimo podniesienia przez ustawodawcę kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymywania świadczeń z funduszu alimentacyjnego z 725 złotych na 800 złotych. Podniesienie

kryterium wbrew oczekiwaniom nie przełożyło się zatem na wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń wypłacanych w związku z bezskutecznością egzekucji alimentacyjnej.

Wspomniana okoliczność przełożyła się natomiast na zmniejszenie kwoty wydatków jakie poczynił tutejszy DŚA na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 2019 roku wydatek z tytułu wypłaty świadczeń wyniósł 4 491 155 złotych, podczas gdy w 2018 roku wynosił 4 738 920 złotych.

Przyjdzie także wspomnieć, iż w 2019 roku DŚA wspierał ponownie realizację zadań związanych z obsługą świadczeń wychowawczych oraz programu rządowego „Dobry start”.

Wydano pięć decyzji nakazujących zwrot wypłaconego świadczenia „Dobry start” z uwagi na stwierdzony brak uprawnień do jego pobierania.

W 2019 roku pracownicy DŚA wydali także dwie decyzje nakazujące zwrot nienależnie pobranych stypendiów szkolnych, odstępując jednocześnie od żądania zwrotu w uzasadnionych głównie sytuacją egzystencjalno-bytową przypadkach na kwotę 898 złotych.

Ponadto w 2019 roku DŚA w dalszym ciągu wdrażał postanowienia unijnego Rozporządzenia o Ochronie Danych Osobowych (RODO), powiadamiając zarówno pisemnie, jak także za pomocą aktualizowanej na bieżąco strony internetowej Ośrodka o wynikających z niego uprawnieniach wszystkie strony prowadzonych postępowań administracyjnych.

10. DZIAŁ DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, których średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym to jest **1925,00 zł** (do końca lutego 2019 roku obowiązywało kryterium 1802,15zł) i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, to jest **1375,00 zł** (do końca lutego 2019 roku obowiązywało kryterium 1287,25zł).

Jeżeli dochód na jednego członka gospodarstwa domowego jest wyższy od określonego wyżej, a kwota tej nadwyżki nie przekracza wysokości dodatku mieszkaniowego, to wówczas dodatek obniża się o tę kwotę.

Do dnia 27 listopada 2019r obowiązywała w Mieście Uchwała nr PR.0007.57.2012 z dnia 29 marca 2012 roku określająca wskaźnik wysokości dodatku mieszkaniowego na poziomie do 60%. Uchwałą z dnia 29 października 2019r Rady Miasta Ruda Śląska nr PR.0007.208.2019 obniżony został poziom wskaźników określających wysokość dodatku mieszkaniowego do 50% wydatków.

Oprócz tytułu prawnego i kryterium dochodowego ważna jest również powierzchnia zajmowanego lokalu. Normatywna powierzchnia w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie może przekraczać:

1. 35m²- dla 1 osoby,
2. 40m²- dla 2 osób,

3. 45m²- dla 3 osób,
4. 55m²- dla 4 osób,
5. 65m²- dla 5 osób,
6. 70m²- dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywna powierzchnia tego lokalu o 5m².

Jeżeli powierzchnia użytkowa zajmowanego lokalu nie przekracza powierzchni normatywnej o więcej niż 30% albo 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej lokalu nie przekracza 60%, wówczas dodatek mieszkaniowy może być przyznany.

Normatywną powierzchnię powiększa się o 15m², jeżeli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna, poruszająca się na wózku lub osoba niepełnosprawna, jeżeli jej niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Liczba złożonych wniosków o dodatki mieszkaniowe w 2019 roku: 3567

W przeważającym procencie, dodatki mieszkaniowe wypłacane są najemcom mieszkań komunalnych (48%) i spółdzielczych (36,9%), niecały 0,1% wypłacany jest najemcom TBS-ów, 2% stanowią wypłaty na rzecz wspólnot, 6% - dla prywatnych zarządców i inni - 7%.

Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego w 2019 roku: 2 303.

W 2019 roku wydano łącznie 3784 różnych decyzji (przyznających, odmownych, wstrzymujących, wznawiających, wygaszających dodatek, zmieniających, o umorzeniu postępowania) w tym:

- przyznających 3 223,
- odmownych 244,
- innych: 317.

Zawiadomień o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania było 39 (w tym 3 dotyczyło wniosków o dodatek energetyczny).

Łącznie w 2019 roku wypłacono 44.550 dodatków mieszkaniowych (liczba świadczeń)

co stanowi średnio miesięcznie około 3713 świadczeń na kwotę: **4.758.565,33 zł.**

Dodatki energetyczne

W 2019 roku zgodnie z Uchwałą nr PR.0007.5.2014 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 30 stycznia 2014 roku Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach upoważnienia do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej, realizował zadanie związane z wypłatą dodatków energetycznych. Dodatek energetyczny, to świadczenie, które wprowadzone zostało zmianą ustawy z dnia 10.04.1997r - Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz.U. z 2019r poz.755 z późn.zm.). Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Odbiorca wrażliwy, to według ustawy, osoba której przyznano dodatek mieszkaniowy, a która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Dodatek energetyczny przyznaje się na okres na jaki przyznany jest dodatek mieszkaniowy.

Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej ale wypłacają go gminy, które otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa.

W 2019 roku wpłynęły 2 097 wnioski o przyznanie dodatków energetycznych, a wydano 2 112 decyzje.

11. DZIAŁ KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Dział Klub Integracji Społecznej realizuje działania związane w szczególności z bezrobociem, bezdomnością, pomocą osobom uzależnionym i ich rodzinom, a także zapobieganiem wykluczeniu społecznemu z innych przyczyn.

Wymienione problemy społeczne bardzo często występują w połączeniu ze sobą i rzeczywiste efekty pracy socjalnej może dać jedynie skuteczna oferta pomocy na kilku płaszczyznach pomocy m.in. zawodowej, mieszkaniowej oraz zdrowotnej w przypadku uzależnienia od środków psychoaktywnych.

Podjęwane przez Dział zadania są odpowiedzią na problemy i potrzeby klientów oraz pozostałych mieszkańców Rudy Śląskiej.

I. Bezrobocie

1. Zorganizowano i przeprowadzono zajęcia z zakresu reintegracji społeczno- zawodowej klientów pomocy społecznej. Łącznie zorganizowano **3** grupy zajęciowe, dla **38** osób, w tym:
 - a) **3** grupy w ramach „Warsztatu edukacyjno- rozwojowego dla osób bezrobotnych”,
 - b) **1** grupę w ramach projektu „Nowy profil usług w Klubie Integracji Społecznej” - edycja 2019 w ramach programu „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo - edycja 2019” współfinansowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Efekt:

38 osób skierowano do udziału w zajęciach z zakresu reintegracji społeczno- zawodowej, **33** osoby ukończyły zajęcia z zakresu reintegracji społeczno- zawodowej, uzyskując wiedzę obejmującą m.in. aktywne metody samodzielnego poszukiwania zatrudnienia oraz podstawy komunikacji interpersonalnej przygotowującej do kontaktu z pracodawcą.

2. Z poradnictwa indywidualnego o charakterze zawodowym skorzystały **162** osoby. Udzielono **366** porad (m.in. wydawanie ofert pracy **222**).

Efekt:

24 osoby podjęły pracę.

3. Prace społecznie użyteczne są formą aktywizacji bezrobotnych klientów pomocy społecznej, dzięki którym mogą oni przygotować się do skutecznego poszukiwania pracy, aktywności zawodowej, kształcić nawyki i dyscyplinę pracowniczą. Ponadto prace społecznie użyteczne mają przyczynić się

do zmiany wizerunku osoby bezrobotnej i wzmocnienia odpowiedzialności społecznej, a także dać możliwość aktywności osobom, które z różnych przyczyn nie mogą podjąć pracy na otwartym rynku pracy.

Efekt:

1. Zorganizowano program prac społecznie użytecznych w mieście. W ramach tego programu w 2019 roku, tutejszy MOPS dysponował 60 miejscami od II/2019 do VII/19, od VIII/19 do XII/2019 zwiększono ilość miejsc do 90. Do prac społecznie użytecznych zaproponowano - 201 osób, prace podjęły 84 osoby.
2. W ramach prac społecznie użytecznych wykonano:
 - we współpracy z Referatem Dzielnicowych Straży Miejskiej sprzątanie zanieczyszczonych mniejszych terenów miejskich - 160 działek, co daje 165.960 litrów odpadów, przedmioty wielkogabarytowe oraz odpady roślinne,
 - prace remontowe w lokalu mieszkalnym- miejscu pobytu tymczasowego ul. Piernikarczyka 6/102,
 - prace remontowe w lokalu mieszkalnym- miejscu pobytu tymczasowego ul. Piernikarczyka 6/9
 - prace remontowe w mieszkaniu chronionym ul. Matejki 9,
 - prace remontowe w lokalu mieszkalnym- miejscu pobytu tymczasowego ul. Ks. Niedzieli 53/3,
 - prace remontowe w pomieszczeniach MOPS (2 pokoje BHP, 2 pokoje SPS R-9, pomieszczenia magazynowe, korytarze piwnicy, rowerownia),
 - prace remontowe w Miejskim Zakładzie ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
 - prace remontowe w Ośrodku Pomocy Dzieciom i Rodzinie (pomieszczenie i łazienki),
 - prace remontowe klatki schodowej w budynku przy ul. Niedurnego 93,
 - prace porządkowe przy sadzeniu drzew z MPGM TBS
 - prace remontowe w siedzibie Rudzkiego Stowarzyszenia Amazonek „Relaks”,
 - prace porządkowe na terenie MOPS,
 - wymiana umeblowania i sprzętów w lokalach mieszkalnych- miejscach pobytu tymczasowego,
 - prace porządkowe w piwnicach przynależnych do MOPS w budynku przy ul. Piernikarczyka 6,
 - prace porządkowe w Szkole Podstawowej nr 23,
 - prace porządkowe na terenie Klubu Sportowego Slavia,
 - prace porządkowe w Zespole Szkół nr 3 Specjalnych im. św. Łukasza,
 - pomoc przy wydawaniu żywności w ramach FEAD,
 - prace remontowe - konserwatorskie w Ośrodku Św. Elżbiety,
 - prace porządkowe w Dziennym Dom Senior - Wigor,
 - prace porządkowe na terenie Komendy Miejskiej Policji,
 - prace porządkowe na zrewitalizowanej Górze Antonii (część Traktu Rudzkiego).

Zdecydowana większość uczestników programu, którzy brali udział w pracach społecznie użytecznych, poprzez wykonywanie zadań w ramach obowiązków pracowniczych poprawiła swoje funkcjonowanie. W znaczącym stopniu poprawie uległ wygląd zewnętrzny, punktualność, a także spada

roszczeniowość wobec systemu pomocy społecznej. Istotnym elementem programu jest możliwość uzyskania przez osoby biernie zawodowo dodatkowego dochodu. Prace społecznie użyteczne stanowią zarówno narzędzie aktywizujące osoby bezrobotne, jak i narzędzie szeroko rozumianej pracy socjalnej, dzięki któremu można pomóc osobie w trudnej sytuacji życiowej spowodowanej brakiem pracy, ale również dają możliwość zweryfikowania autentyczności deklaracji chęci podjęcia zatrudnienia. Ponadto realizacja prac społecznie użytecznych pozwala na zauważenie u klienta innych problemów, które do tej pory nie były zdiagnozowane np. przemoc czy problem alkoholowy. Dzięki tej formie pracy umożliwiono aktywizację osobom, które z różnych przyczyn nie mogły podjąć zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Niniejszy program jest często jedyną szansą na aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych w wieku 50+, bezdomnych, uzależnionych po leczeniu odwykowym oraz matek samotnie wychowujących małe dzieci. Program prac społecznie użytecznych jest często pierwszym etapem poprzedzającym powrót klienta do zatrudnienia w ramach otwartego rynku pracy. Ponadto praca na rzecz Miasta spowodowała wzrost poczucia odpowiedzialności społecznej za wspólne dobro i poprawę wizerunku osoby bezrobotnego klienta pomocy społecznej.

II. Bezdomność

1. Dział Klub Integracji Społecznej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, prowadzi działania pomocowe, zmierzające do usamodzielnienia osób bezdomnych, w ramach których obejmuje wsparciem bezdomnych przebywających na terenie Miasta oraz takich, którzy ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadali na terenie Rudy Śląskiej. W ramach podejmowanych czynności pracownicy socjalni kierowali takie osoby do całodobowego schroniska (zgodnie z podpisaną umową), do Domu Samotnej Matki (zgodnie z podpisaną umową), prowadzili pracę socjalną z osobami przebywającymi w Noclegowniach Miejskich w Rudzie Śląskiej, a także z bezdomnymi, którzy przebywają w innych miejscach na terenie Miasta. Ponadto pracownicy socjalni współpracowali z Ośrodkami Pomocy Społecznej na terenie całego kraju w zakresie pomocy osobom bezdomnym, zgodnie z ich ostatnim miejscem stałego zameldowania.

Efekty:

- współpracowano ze 186 osobami bezdomnymi (133 mężczyzn, 53 kobiety i dzieci)

Ponadto:

- 15 osób podjęło zatrudnienie na ogólnym rynku pracy,
- 32 osoby zostały skierowane na leczenie odwykowe.

2. Motywowanie osób bezdomnych do zmiany swojej trudnej sytuacji życiowej poprzez prowadzenie codziennych spotkań społeczności mieszkańców Noclegowni Miejskich w Rudzie Śląskiej. Łącznie odbyło się 246 spotkań w ramach grupy o charakterze profilaktyczno- edukacyjnym oraz wspierającym.

3. W sezonie zimowym 2018/2019 odbyło się 18 wieczornych patroli pracowników socjalnych ze Strażą Miejską w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom bezdomności w okresie zimowym.

Efekty:

62 razy pracownicy MOPS i strażnicy miejscy przeprowadzili rozmowy z bezdomnymi, motywujące do skorzystania ze schronienia w noclegowni i skorzystania ze wsparcia MOPS. Pracownicy MOPS wraz z funkcjonariuszami 110 razy odwiedzili miejsca Niemieszkalne różnego rodzaju (średnio 6 podczas 1 patrolu), 4 razy doprowadzono bezdomnego do Izby Wytrzeźwień, 3 razy dostarczono ciepłe ubrania, każdorazowo proponowano ciepłą herbatę.

Liczba wywiadów środowiskowych u osób nieubezpieczonych dla potrzeb Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta - 21.

III. Przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz przeciwdziałanie narkomanii

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował realizację zadań związanych z poradnictwem z zakresu narkomanii oraz profilaktyki i problemów alkoholowych. Działania obejmowały w szczególności: poradnictwo z zakresu uzależnienia od środków psychoaktywnych, motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego, udzielanie wsparcia i informacji osobom zagrożonym uzależnieniem od substancji psychoaktywnych, pomocy członkom rodzin osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych bądź zagrożonych takim uzależnieniem, udzielanie informacji osobom i instytucjom z terenu Miasta Ruda Śląska, zainteresowanym uzyskaniem wiedzy na temat uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz możliwości pomocy osobom z problemem z zakresu narkomanii i problemów alkoholowych, udzielanie informacji na temat możliwości podjęcia leczenia odwykowego oraz pomoc w znalezieniu odpowiedniej placówki. Prowadzone były także zajęcia grupowe motywujące do podjęcia leczenia odwykowego a także zajęcia edukacyjne dla klientów pomocy społecznej o tematyce związanej z FAS/FAE. Ponadto nawiązano współpracę ze szkołami poprzez realizację zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz prowadzenie prelekcji dla rodziców o tematyce profilaktycznej.

Efekty:

- udzielono 3 porad z zakresu profilaktyki i problemów alkoholowych,
- w spotkaniach edukacyjnych w placówkach oświatowych wzięło udział 907 uczniów (łącznie 10 szkół) oraz 107 rodziców,
- udzielono 53 porad z zakresu przeciwdziałania narkomanii,
- zorganizowano i przeprowadzono zajęcia w ramach grupy: „Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego osób z problemem alkoholowym”- ilość osób skierowanych do uczestnictwa w zajęciach: 14, ilość osób, które ukończyły zajęcia: 7,
- zorganizowano i przeprowadzono 1 edycję zajęć o tematyce: „FAS/FAE - grupa edukacyjna klientów pomocy społecznej”: ilość osób uczestniczących w zajęciach 12.

Realizacja projektu „Nowy profil usług w Klubie Integracji Społecznej” - edycja 2019 w ramach programu „Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo - edycja 2019” współfinansowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W ramach projektu wsparciem objęto łącznie:

1. 12 osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej w ramach warsztatów reintegracji społeczno zawodowej.
2. 12 matek i ojców, objętych wsparciem pomocy społecznej, posiadających deficyty opiekuńczo - wychowawcze w ramach warsztatów psychoedukacyjnych.
3. 24 dzieci i młodzieży do 18 roku życia w ramach działań integracyjno - kulturalnych.
4. 14 seniorów, zagrożonych wykluczeniem społecznym z uwagi na wiek, w ramach działań sportowych.

Efekty:

- 5 osób podjęło zatrudnienie na ogólnym rynku pracy;
- 8 osób uzyskało nowe kwalifikacje zawodowe lub podniosło już posiadane umiejętności;
- zwiększono poziom wiedzy uczestników powyższych grup w zakresie aktywnych metod poszukiwania zatrudnienia, przeciwdziałania przemocy, profilaktyki uzależnień, zdrowia, a także konstruktywnych i kreatywnych sposobów spędzania czasu rodzica z dzieckiem, oraz samodzielnie przez dzieci i młodzież;
- zakupiono narzędzia i sprzęt techniczny wykorzystywany podczas wykonywania prac społecznie użytecznych, a także sprzęt sportowy i rekreacyjny stanowiący niezbędne wsparcie dla uczestników projektu w celu realizacji projektowanych założeń i utrzymania trwałości rezultatów w przyszłości.

Inne zadania realizowane przez Dział

1. Realizacja projektów ujętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015 - 2030, w szczególności w zakresie bezrobocia i bezdomności. Prowadzenie ich ewaluacji oraz bieżącej sprawozdawczości.
2. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Rudzie Śląskiej w oparciu o porozumienie o współpracy oraz wypracowane dla celów roboczych procedury.
3. Współpraca z placówkami odwykowymi.
4. Nadzór techniczny nad mieszkaniami chronionymi oraz lokalami mieszkalnymi - miejscami pobytu tymczasowego będącymi w zasobach MOPS.
5. Przygotowywanie uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji rocznego planu potrzeb w sprawie prac społecznie użytecznych.
6. Prowadzenie wieczornych patroli we współpracy ze Strażą Miejską celem przeszukiwania miejsc gdzie mogą przebywać osoby bezdomne.
7. Działania mające na celu aktywizację społeczności lokalnej wokół zrewitalizowanej Góry Antonia zakończone współpracą przy organizacji i realizacji Festynu, który odbył się w dniu 7 września 2019 roku.

12. DZIAŁ REALIZACJI PROJEKTÓW

Dział Realizacji Projektów (DRP) w 2019 r. realizował dwa projekty, tj.:

1. „Ruda Śląska dla społeczności lokalnych” projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020 Osi Priorytetowej IX *Włączenie społeczne*, Działania 9.1 *Aktywna integracja*, Poddziałania 9.1.1 *Wzmacnianie potencjału społeczno - zawodowego społeczności lokalnych - ZIT*. Okres realizacji projektu: 1.01.2018 r. - 31.12.2019 r. Wartość projektu wynosiła 1 213 829,34 zł. Ostatecznie projekt został zrealizowany na poziomie 91%. Wydatkowano 1 100 420,32 zł (2018: 417 097,31 zł i 2019: 683 323,01 zł), w tym 1 045 399,30 zł z dotacji (2018: 400 097,31 zł i 2019: 645 301,99 zł) i 55 021,02 zł w ramach wkładu własnego (2018: 17 000,00 zł i 2019: 38 021,02 zł).
2. „Ruda Śląska - nowa szansa” projekt konkursowy współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020 Osi Priorytetowej IX *Włączenie społeczne*, Działania 9.1 *Aktywna integracja*, Poddziałania 9.1.6 *Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - projekty OPS i PCPR*. Okres realizacji projektu: 1.04.2018 r. - 31.03.2020 r. Wartość projektu wynosi 943 803,61 zł, natomiast w roku 2019 wydatkowano 340 711,03 zł (2018: 319 615,58 zł), w tym 273 019,61 zł z dotacji (2018: 272 111,53 zł) i 67 691,42 zł w ramach wkładu własnego (2018: 47 504,05 zł).

PONADTO:

- w dniu 4.12.2019 r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu „Ruda Śląska - nowa jakość pracy socjalnej” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Osi Priorytetowej II *Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji*, Działania 2.5 *Skuteczna pomoc społeczna*. Wartość projektu: 711 040 zł. Termin realizacji: 1.01.2020 r. - 30.04.2021 r.
- w dniu 11.12.2019 r. otrzymano informację o zakończeniu negocjacji z wynikiem pozytywnym i spełnieniu kryterium negocjacyjnego dla projektu „Ruda Śląska dla rodzin” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020 Osi Priorytetowej IX *Włączenie społeczne*, Działania 9.2 *Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne*, Poddziałania 9.2.1 *Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - ZIT Subregion Centralny RPO WSL 2014-2020*. Obecnie projekt oczekuje na przyznanie dofinansowania.

W skład DRP wchodził: kierownik Działu, specjalista, konsultant i czterech aspirantów pracy socjalnej oraz starszy specjalista pracy socjalnej - koordynator. Pięć etatów było finansowanych z dotacji projektu i dwa częściowo w ramach kosztów pośrednich.

Do zakresu zadań Działu należało:

1. Gromadzenie informacji na temat aktualnych możliwości pozyskiwania środków unijnych.
2. Bieżące zaznajamianie się ze zmianami w Wytycznych dotyczących realizacji projektów oraz zasad korzystania z Lokalnego Systemu Informatycznego 2014 oraz systemu teleinformatycznego SL2014.

3. Przygotowywanie wniosków o dofinansowanie projektów, wniosków o płatność, harmonogramów płatności i innej wymaganej dokumentacji.
4. Zarządzanie projektami i bieżący monitoring postępu rzeczowo - finansowego.
5. Prowadzenie baz danych niezbędnych do sprawozdawczości i rozliczenia projektów.
6. Prowadzenie działań informacyjno - promocyjnych projektów.
7. Współpraca z podmiotami i instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej.

W ramach projektu „Ruda Śląska dla społeczności lokalnych” 104 osoby podpisały deklaracje uczestnictwa w Programach Aktywności Lokalnej (PAL) dla dzielnic Nowy Bytom, Chebzie i Wirek (2018: 61 osób i 2019: 43 osoby).

Uczestnicy PAL Wirek przez cały 2019 r. brali udział m.in. w **cyklicznych zajęciach świetlicowych** z animatorami lokalnymi (średnio 2 razy w tygodniu), **wyjazdach edukacyjno - integracyjnych** (Istebna, Kraków, Zielona, Tychy Paprocany, Mirów-Bobolice-Ogrodzieniec, Muzeum PRL w Rudzie Śląskiej, Sztolnia Luiza w Zabrze, Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach, Stadion Śląski w Chorzowie, ZOO w Chorzowie, Palmiarnia w Gliwicach), **wyjściach do instytucji kultury** (biblioteka, kino, teatr, filharmonia) oraz w zależności od indywidualnych predyspozycji korzystali z **usług aktywnej integracji o charakterze społeczno - zawodowym**, w tym m.in.: w warsztatach rozwojowych dla rodziców, zajęciach manualnych, warsztatach FEAD, zajęciach Klubu Integracji Społecznej oraz w kursie komputerowym ECDL BASE, kursie operatora wózka widłowego z napędem silnikowym czy kursie prawa jazdy kat. B.

Uczestnicy PAL Nowy Bytom i Chebzie brali udział m.in. w **cyklicznych zajęciach świetlicowych** z animatorami lokalnymi (średnio 2 razy w tygodniu), **wyjazdach edukacyjno - integracyjnych** (Istebna, Goczałkowice Zdrój, Papugarnia w Katowicach, Skansen w Chorzowie, Ogród Botaniczny w Zabrze, Katowice Sztawajery, Mirów-Bobolice-Ogrodzieniec, ZOO w Chorzowie, Zielona, Sztolnia Luiza w Zabrze), **wyjściach do instytucji kultury** (biblioteka, kino, teatr) oraz w zależności od indywidualnych predyspozycji korzystali z **usług aktywnej integracji o charakterze społeczno - zawodowym**, w tym m.in. w warsztatach z psychologiem dla seniorów warsztatach rozwojowych dla rodziców, zajęciach decoupage, warsztatach FEAD oraz zajęciach Klubu Integracji Społecznej, w kursie komputerowym ECDL BASE, kursie operatora wózka widłowego z napędem silnikowym czy kursie prawa jazdy kat. B.

Ponadto, w ramach animacji lokalnej:

- zorganizowano piąty sezon amatorskiej ligi piłki nożnej dla młodzieży Asfalciok Liga Futbol na Kaufhausie wraz z finałowym Turniejem o Puchar Dyrektora MOPS, Wakacyjny Turniej trójek, pierwszy Turniej Niepodległościowy oraz szósty Turniej Mikołajkowy;
- przygotowano wydarzenia plenerowe: *Odpust u Alberta, Lato na Kaufhausie, Dzień Dziecka w ogrodzie, Koncert muzyki klasycznej, Spotkanie z Mikołajem* oraz koncert muzyczny *Familijnie z Arką Noego*;
- kontynuowano zajęcia ogrodowe w ogrodzie społecznym „Ogród naszych marzeń” w dzielnicy Wirek oraz przy świetlicy PAL na Kaufhausie;

- zapewniono kontynuację darmowych usług punktu pralniczego, łaźni i punktu pomocy rzeczowej na Osiedlu Kaufhaus; należy nadmienić, że w zakresie prowadzenia punktu pralniczego i łaźni **tut. Ośrodek został wyróżniony w dniu 21.11.2019 r. przez Radę Polityki Społecznej działającej przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej za promowanie pozytywnego wizerunku pomocy społecznej oraz skuteczne i profesjonalne wsparcie osób wymagających pomocy.**
- kontynuowano współpracę z księdzem Tomaszem Koryciorzem realizującym projekt duszpasterski „Światło w familoku” w zakresie spotkań z seniorami, organizowania nabożeństw w świetlicy, wyjazdu edukacyjno - integracyjnego czy wigilii dla wszystkich mieszkańców/nek Osiedla Kaufhaus.

W wyniku realizacji projektu „Ruda Śląska dla społeczności lokalnych” osiągnięto następujące wskaźniki:

1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - 104 osoby (59K, 45M)
2. Liczba środowisk objętych programami aktywności lokalnej - 2 (PAL Kaufhaus i PAL Wirek).

Wskaźnik dotyczący liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym osiągnięto na poziomie 43 osób, w tym: 26 osób poszukujących pracy, 2 osoby uczestniczące w kształceniu, 10 osób zdobywających kwalifikacje i 9 osób pracujących po opuszczeniu programu (przy czym 4 osoby osiągnęły wskaźniki podwójne).

Projekt zrealizował wymagane poziomy efektywności społecznej i zatrudnieniowej. Ustalona na poziomie 34% efektywność społeczna w stosunku do osób, które zakończyły projekt zgodnie z zaplanowaną ścieżką i skorzystały z usług aktywizacji społecznej i edukacyjnej (69 os., w tym 38K;31M) wynosi 52%, tj. 36 os. (27K;9M). Natomiast ustalona na poziomie 22% efektywność zatrudnieniowa w stosunku do osób, które zakończyły projekt zgodnie z zaplanowaną ścieżką i skorzystały z usług aktywizacji zawodowej (6 os., w tym 6K;0M) wynosi 33%, tj. 2 os.(2K;0M).

W ramach projektu „**Ruda Śląska - nowa szansa**” łącznie podpisano 83 kontrakty socjalne z osobami bezrobotnymi/biernymi zawodowo (2018: 63 osoby i 2019: 20 osób). W 2019 r. nowi uczestnicy projektu (UP) zostali skierowani do konsultacji z doradcą zawodowym i wzięli udział w treningu konstruktywnej samooceny i motywacji, a później wraz z pozostałymi UP wzięli udział w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe zgodnie z określoną wcześniej indywidualną ścieżką reintegracji społeczno - zawodowej w następujących specjalnościach: operator wózka widłowego z napędem silnikowym, obsługa komputera ECDL BASE i prawo jazdy kat. B.

W strukturach DRP funkcjonował również **Zespół ds. Organizacji Pozarządowych** skupiający konsultanta - koordynatora, konsultanta i specjalistę.

Do zadań Zespołu należało:

- I. Obsługa procesu przekazywania i realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej przez organizacje pozarządowe:

- 1) ilość zorganizowanych w 2019 roku otwartych konkursów ofert: - 17, (w tym min.: przygotowywanie projektów ogłoszeń o otwartych konkursach ofert oraz zarządzeń na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej, obsługa techniczno - administracyjna Komisji Konkursowej, min.: ustalanie terminu i miejsca posiedzenia Komisji, informowanie członków Komisji o terminie i miejscu posiedzenia Komisji, przygotowywanie dokumentacji Komisji (min. listy obecności, oświadczenia członków Komisji, karty oceny merytorycznej i formalnej, protokół), udział w Komisjach konkursowych, podawanie informacji o konkursie i wynikach konkursu ofert do wiadomości publicznej),
- 2) ilość przeprowadzonych postępowań z pominięciem otwartego konkursu ofert, w ramach tak zwanych „małych grantów”: 3,
- 3) ilość opracowanych projektów umów i aneksów do umów - 42,
- 4) ilość przeprowadzonych działań monitorujących realizację zawartych umów - na bieżąco,
- 5) ilość przeprowadzonych konsultacji indywidualnych z przedstawicielami organizacji realizujących zadania na podstawie zawartych umów - na bieżąco,
- 6) współpraca z Zespołem ds. Kontroli w zakresie kontroli merytorycznej zadań realizowanych przez ZOP,
- 7) monitorowanie poprawności realizacji zadań, zgodnie z umowami prowadzonymi przez Zespół, analiza sprawozdań z realizacji zadań zleconych organizacjom (półrocznych, rocznych i końcowych) wpływających do ZOP, pod względem merytorycznym, ilość zweryfikowanych sprawozdań ogółem: 23,
- 8) przygotowywanie dyspozycji wypłaty środków - na bieżąco,
- 9) ilość przeprowadzonych rozmów w sprawie wolontariatu oraz z wolontariuszami 2.

II. Inne zadania z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi:

- 1) Udział w Zespołach Inicjatywno - Doradczych oraz innych spotkaniach organizowanych przez Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Organizacji Pozarządowych.
- 2) Koordynowanie dystrybucji żywności w Mieście Ruda Śląska w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Podprogram 2018). W ramach Podprogramu 2018 wydano 1203 skierowania dla 3342 osób najbardziej potrzebujących. Łącznie do mieszkańców miasta Ruda Śląska trafiło ponad 145 ton artykułów spożywczych.
- 3) Udział w spotkaniach z organizacjami pozarządowymi oraz udział w imprezach organizowanych przez Organizacje (m.in. Świetlandia i inne).
- 4) Gromadzenie informacji na temat istniejących możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych ustaw, i przekazywanie danych o konkursach pracownikom Ośrodka, a także organizacjom pozarządowym realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej i innych ustaw.
- 5) Sporządzanie sprawozdawczości i informacji z zakresu realizowanych zadań.

Zgodnie z art. 25 Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, organy administracji rządowej i samorządowej, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej. Zlecenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert. Do zlecenia zadań, o których mowa wyżej stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W roku 2019 zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowało łącznie 10 uprawnionych podmiotów:

- Ośrodek Święta Elżbieta, Ruda Śląska 41 - 700 ul. Wolności 30;
- Zgromadzenie Sióstr Św. Elżbiety, Prowincja Katowicka - Placówka Wsparcia Dziennego w formie opiekuńczej, Ruda Śląska 41 - 703, ul. Rencistów 2;
- Stowarzyszenie Św. Filipa Nereusza, Ruda Śląska 41 - 706 ul. Leśna 37;
- Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza 43- 190 Mikołów ul. Okrzei 27;
- Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek dla Niepełnosprawnych „Najświętsze Serce Jezusa”, 41-706 Ruda Śląska ul. Kłodnicka 103;
- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Chorzowie, 41-506 Chorzów, ul. Czysta 7;
- Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa w Rudzie Śląskiej, Ruda Śląska 41 - 706, ul. Kłodnicka 103;
- Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne z siedzibą w Kluczach 32-310, ul. Bolestawska 23;
- Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, Częstochowa 42 - 200, ul. Staszica 5;
- Fundacja Aktywni My, Ruda Śląska 41 - 707, ul. Ks. Ludwika Tunkla 1/03;

Łącznie w 2019 roku dotowano 28 wniosków:

1. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (światlice) w dzielnicy Orzegów. (Liczba miejsc: 30; Liczba dzieci objętych wsparciem: 45; Liczba rodzin: 27).
2. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (światlice) w dzielnicy Czarny Las. (Liczba miejsc: 30; Liczba dzieci objętych wsparciem: 45; Liczba rodzin: 26).
3. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej w dzielnicy Wirek. (Liczba miejsc: 40; Liczba dzieci objętych wsparciem: 51; Liczba rodzin: 29).
4. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (światlice) w dzielnicy Nowy Bytom. (Liczba miejsc: 40; Liczba dzieci objętych wsparciem: 62; Liczba rodzin: 41).
5. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego (światlice) w formie opiekuńczej w dzielnicy Godula (Liczba miejsc: 40; Liczba dzieci objętych wsparciem: 65; Liczba rodzin: 39).
6. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (ogniska wychowawczego) w Centrum Inicjatyw Społecznych Stara Bykowina w Rudzie Śląskiej przy ulicy 11-go Listopada 15a. (Liczba miejsc: 15; Liczba dzieci objętych wsparciem: 18; Liczba rodzin: 13).

7. Prowadzenie specjalistycznej placówki wsparcia dziennego św. Filipa Nereusza w Halembie. (Liczba miejsc: 51; Liczba dzieci objętych wsparciem: 77; Liczba rodzin: 46).
8. Prowadzenie specjalistycznej placówki wsparcia dziennego bł. Ks. J. Czempieła w Rudzie. (Liczba miejsc: 40; Liczba dzieci objętych wsparciem: 65; Liczba rodzin: 38).
9. Udzielanie schronienia bezdomnym kobietom z terenu Miasta Ruda Śląska w formie schroniska dla osób bezdomnych. Okres realizacji zadania od kwietnia 2019 roku do grudnia 2019 roku. (Liczba miejsc: 5; Liczba osób objętych pomocą: 2).
10. Udzielanie schronienia bezdomnym mężczyznom (w tym niepełnosprawnym) z terenu Miasta Ruda Śląska w formie schroniska dla osób bezdomnych. (Liczba miejsc: 17; Liczba osób objętych pomocą: 28).
11. Zapewnienie okresowego miejsca pobytu w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży osobom z terenu Miasta Ruda Śląska”. (Liczba miejsc: 5; Liczba osób objętych pomocą: 1).
12. Prowadzenie placówki opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Placówka socjalizacyjna nr 1 (Liczba miejsc: 12, Liczba osób objętych pomocą: 15).
13. Prowadzenie placówki opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Placówka socjalizacyjna nr 2 (Liczba miejsc: 12, Liczba osób objętych pomocą: 13).
14. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania. (Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych: 332, w formie usług psychiatrycznych 70).
15. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. (Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych: 79).
16. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (Liczba miejsc: 48 osób. Liczba osób objętych pomocą: 50, w tym mieszkańcy Rudy Śląskiej: 35).
17. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych (Liczba miejsc: 53 osoby. Liczba osób objętych pomocą: 54, w tym mieszkańcy Rudy Śląskiej: 44).
18. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku (Liczba miejsc: 90 osób. Liczba osób objętych pomocą: 115, w tym mieszkańcy Rudy Śląskiej: 112).
19. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (Liczba miejsc: 95 osób. Liczba osób objętych pomocą: 96, w tym mieszkańcy Rudy Śląskiej 79).
Okres realizacji zadania od stycznia 2019 roku do marca 2019 roku.
20. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (Liczba miejsc: 95. Liczba osób objętych pomocą: 96, w tym mieszkańcy Rudy Śląskiej: 79).
Okres realizacji zadania od kwietnia 2019 roku do grudnia 2019 roku.
21. Prowadzenie ośrodka wsparcia - Środowiskowego Domu Samopomocy. (Liczba osób objętych pomocą: 22).

22. Prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - Środowiskowego Domu Samopomocy dla 40 osób w dzielnicy Halemba. (Liczba osób objętych pomocą:43). *Okres realizacji zadania od stycznia 2019 roku do marca 2019 roku.*
23. Prowadzenie ośrodka wsparcia - Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną. (Liczba osób objętych pomocą:47). *Okres realizacji zadania od kwietnia 2019 roku do grudnia 2019 roku.*
24. Zapewnienie pobytu, w tym usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz posiłku w ośrodku wsparcia - osobom niepełnosprawnym powyżej 24 roku życia. (Liczba osób objętych pomocą: 2).
25. Wsparcie dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących z terenu Miasta Ruda Śląska - realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym - Podprogram 2018 (magazyn w dzielnicy Halemba).
26. Wsparcie dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących z terenu Miasta Ruda Śląska - realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym - Podprogram 2018 (magazyn w dzielnicy Ruda i Godula).
27. „Pielęgnowujemy i dbamy o ogród naszych marzeń”.
28. „Nowy profil usług w Klubie Integracji Społecznej - działania integracyjno - kulturalne dla dzieci i młodzieży do 18 roku życia”.

Reasumując:

LICZBA DOTOWANYCH WNIOSKÓW	28
LICZBA PODMIOTÓW	10
WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW FINANSOWYCH Z BUDŻETU MIASTA RUDA ŚLĄSKA WYKORZYSTANYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ	<p>Łączna kwota dotacji: 13 897 858,16 zł w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Środki z Budżetu Miasta: 8 043 452,93 zł, - Środki Wojewody Śląskiego: 5 710 313,65 zł, - Środki Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych: 104 091,50 zł, - Środki Europejskiego Funduszu Społecznego: 10 000 zł, - Środki MRPiPS: 30 000,08 zł.

13. DZIAŁ OBSŁUGI STRON

Od 1 stycznia 2016 roku, jako odrębna komórka Ośrodka, funkcjonowała Sekcja Obsługi Stron, która od 1 sierpnia 2019 r. została przekształcona w Dział Obsługi Stron.

Do zadań działu należy kompleksowa obsługa klienta w zakresie przyjmowania wniosków na podstawie których ustalane jest prawo do świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz pomocy materialnej uczniom, zasiłku dla opiekuna, świadczenia „Za życiem” świadczenia „Dobry start”.

Dział zajmuje się również obsługą klientów pomocy społecznej, obsługą dłużników alimentacyjnych i obsługą nienależnie pobranych świadczeń.

Dział Obsługi Stron realizuje zadania m.in. w oparciu o przepisy następujących ustaw:

- ustawa o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawa o systemie oświaty,
- ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa o pomocy społecznej,
- Kodeks postępowania administracyjnego wraz z rozporządzeniami wykonawczymi.

Do podstawowych zadań Działu Obsługi Stron należy:

- 1) przyjmowanie wniosków o ustalenie prawa do:
 - zasiłku rodzinnego z dodatkami,
 - jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka,
 - świadczenia rodzicielskiego,
 - zasiłku pielęgnacyjnego,
 - świadczenia pielęgnacyjnego,
 - specjalnego zasiłku opiekuńczego,
 - zasiłku dla opiekuna,
 - świadczenia wychowawczego (500+),
 - świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
 - stypendium szkolnego,
 - zasiłku szkolnego,
 - świadczenia „Za życiem”,
 - świadczenia „Dobry start”,

oraz:

- 2) przyjmowanie wszelkiej dokumentacji z wezwań, zobowiązań oraz ich merytoryczna kontrola;
- 3) prowadzenie ewidencji przyjętych wniosków;
- 4) wprowadzanie wniosków do systemu informatycznego;

- 5) przygotowywanie materiałów informacyjnych dla świadczeniobiorców;
- 6) wszechstronna pomoc i udzielanie informacji klientom;
- 7) przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami i odbieranie od nich oświadczeń majątkowych;
- 8) przyjmowanie wniosków z dokumentacją dotyczącą umorzeń, rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności nienależnie pobranych świadczeń, należności z tytułu wypłaconego funduszu alimentacyjnego;
- 9) przyjmowanie i wydawanie zaświadczeń, talonów, decyzji, wniosków o lokale socjalne i umorzenia zaległości czynszowych;
- 10) przyjmowanie faktur i rachunków dokumentujących wysokość poniesionych kosztów związanych z edukacją ucznia.

W 2019 roku Dział Obsługi Stron przyjął:

- **3 638** wniosków o zasiłek rodzinny z dodatkami,
 - **572** wniosków o zasiłek rodzinny z dodatkami drogą elektroniczną,
 - **819** wniosków o fundusz alimentacyjny,
 - **53** wniosków o fundusz alimentacyjny drogą elektroniczną,
 - **381** wniosków o świadczenie rodzicielskie,
 - **1 408** wniosków o zasiłek pielęgnacyjny,
 - **340** wniosków o świadczenie pielęgnacyjne,
 - **14** wniosków o specjalny zasiłek opiekuńczy,
 - **3 336** wniosków o świadczenie wychowawcze 500+,
 - **14 127** wnioski o świadczenie wychowawcze 500+ drogą elektroniczną,
 - **2 389** wnioski o świadczenie „dobry start”,
 - **9 361** wnioski o świadczenie „dobry start” drogą elektroniczną,
 - **134** wniosków o stypendium szkolne,
 - **5** wniosków o zasiłek szkolny,
 - **24** wniosków „za życiem”,
 - **202** wniosków do ŚUW (Śląski Urząd Wojewódzki),
 - **15 319** dostarczonych dokumentów,
 - **189** przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych,
 - **49** prośby o umorzenie/rozłożenie na raty,
 - **1 555** wniosków o wydanie zaświadczenia,
- oraz wydano klientom:
- **1 235** talonów,
 - **820** decyzji z pomocy społecznej,
 - **1 317** zaświadczeń.

W 2019r. łączna suma załatwionych spraw przez pracowników Działu Obsługi Stron wyniosła **57 285**.

Dla porównania w 2018 roku była to suma 46 245. Nowelizacja niektórych ustaw między innymi świadczenia wychowawczego i świadczenia dobry start spowodowała znaczne zwiększenie ilości przyjętych wniosków. Możliwość złożenia dokumentów drogą internetową również została wykorzystana przez mieszkańców Rudy Śląskiej. Elektronicznie w 2019 r. zostało przesłanych 24 113 wniosków, a w wersji papierowej przyjęto 12 688 wniosków. Resztę czyli: 20 484 spraw stanowi ilość dostarczonych dokumentów, przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych, wydanych talonów, zaświadczeń itd. W 2019 r. widoczna jest tendencja malejąca w ilość dostarczonych dokumentów w stosunku do lat ubiegłych, gdyż między innymi świadczenie wychowawcze zgodnie z ustawą było wypłacane na każde dziecko bez weryfikacji dochodu. Szereg potrzeb informacji pozyskanych zostało przez pracowników działu samodzielnie z dostępnych systemów komputerowych wzorem lat poprzednich:

- system MF (rozliczenie podatkowe)
- system pesel (dane osobowe)
- system ZUS (udostępnienie danych)
- system EKSMOoN (dane o niepełnosprawności)
- system CBB (centralna baza beneficjentów)
- system NFZ (weryfikacja danych)

systemy te pozwalają na szybszą weryfikację danych klienta.

14. ZESPÓŁ SAMODZIELNYCH STANOWISK

Zespół samodzielnych stanowisk wykonuje zadania:

- a) związane z kontrolą zarządczą,
- b) związane z aktualizacją i obsługą Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030,
- c) związane z przeprowadzaniem kontroli,
- d) związane z przeprowadzaniem audytu wewnętrznego,
- e) związane z ochroną danych osobowych.

W ramach zadań realizowanych przez **stanowisko ds. kontroli** przeprowadzono ogółem 29 kontroli, w tym 4 kontrole zgodnie z planem kontroli i 25 kontroli poza planem.

Kontroli poddano:

1. Rodziny zastępcze zawodowe, w tym 12 rodzin zastępczych zawodowych, 3 rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, 1 specjalistyczna rodzina zastępcza i 1 rodzinny dom dziecka (typ rodziny zastępczej zawodowej).
2. Rodzinne Domy Dziecka.
3. Stowarzyszenie Świętego Filipa Nereusza - Specjalistyczna placówka wsparcia dziennego bł. Ks. J. Czempieła w Rudzie Śląskiej ul. Piastowska 25*.
4. Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie w Rudzie Śląskiej ul. Plebiscytowa 12.

5. Stowarzyszenie Świętego Filipa Nereusza - Specjalistyczna placówka wsparcia dziennego św. Filipa Nereusza w Rudzie Śląskiej ul. Solidarności 21.
6. Fundacja na rzecz osób starszych, chorych i niepełnosprawnych „FUNDACJA AKTYWNI MY” w Rudzie Śląskiej ul. Ks. Ludwika Tunkla 1/03.
7. Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie w Rudzie Śląskiej ul. Plebiscytowa 12.
8. Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Psychiczenie Chorych w Rudzie Śląskiej ul. Oddziałów Młodzieży Powstańczej 3 - Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza.
9. Stowarzyszenie Świętego Filipa Nereusza w Rudzie Śląskiej ul. Leśna 37.
10. Ośrodek dla Osób Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa- Warsztat Terapii Zajęciowej w Rudzie Śląskiej ul. Kłodnicka 91.

Sporządzono łącznie 26 protokołów kontroli i 1 sprawozdanie z kontroli doraźnej. W stosunku do 2 kontrolowanych jednostek protokoły kontroli zostaną sporządzone w 2020 r. Wydano 4 zalecenia pokontrolne.

Opracowano plan kontroli na 2020r. oraz sporządzono sprawozdanie z realizacji planu kontroli za 2018r.

W niektórych kontrolach uczestniczyli upoważnieni pracownicy innych działów, zespołów celem wsparcia merytorycznego.

W roku sprawozdawczym **audytor wewnętrzny** przeprowadził cztery zadania audytowe:

- dwa zadania - zgodnie z planem audytu na 2019 r.:
1. Realizacja obsługi i finansowania opieki nad dzieckiem (Dział Obsługi i Finansowania Opieki nad dzieckiem),
 2. Polityka Bezpieczeństwa Informacji (Inspektor Ochrony Danych) - zadanie przeprowadzane co roku z uwagi na obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego w zakresie bezpieczeństwa informacji zgodnie z § 20 ust.2 pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.
- dwa zadania poza planem audytu:
3. Przyznawanie pomocy w formie miejsca pobytu w domu pomocy społecznej (Dział Opieki nad Osobami Starszymi i Niepełnosprawnymi),
 4. Przyznawanie pomocy w formie miejsca pobytu w domu pomocy społecznej - audyt sprawdzający.

W 2019 r. audytor wewnętrzny sporządził plan audytu na 2020 r. oraz sprawozdanie z realizacji planu audytu wewnętrznego za rok 2018.

W roku sprawozdawczym **Inspektor Ochrony Danych** przeprowadził 3 sprawdzenia/audyty planowe zgodnie z planem sprawdzeń/audytów na 2019r.

Sprawdzeniu poddano następujące zbiory:

1. Skargi i wnioski - za który odpowiada Dział Organizacji i Spraw Pracowniczych w miejscu,
2. Stypendia i zasiłki szkolne - za który odpowiada Dział Świadczeń Rodzinnych w miejscu,
3. Świadczenia alimentacyjne - za który odpowiada Dział Świadczeń Alimentacyjnych w miejscu.

W związku z przeprowadzonymi sprawdzeniami/audytami sporządzono 3 protokoły. Wszystkie sprawdzenia/audyty planowe zostały przeprowadzone wspólnie z Administratorem Systemów Informatycznych.

Ponadto Inspektor Ochrony Danych w 2019r.:

1. przeszkolił 97 osób z zakresu ochrony danych osobowych,
2. wydał 262 upoważnienia do przetwarzania danych osobowych,
3. dokonał 2 aktualizacji Polityki Ochrony danych.

15. SAMODZIELNE STANOWISKO GŁÓWNEGO SPECJALISTY ds. ANALIZ SPOŁECZNYCH

W 2019 roku zrealizowano następujące zadania:

1. „Analiza powodów ubiegania się o pomoc społeczną w roku 2018”, którą opracowano na podstawie:
 - danych zawartych w systemie informatycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - danych Głównego Urzędu Statystycznego.
2. „Analiza powodów korzystania z świadczeń pomocy społecznej w latach 2014-2018”, którą opracowano na podstawie:
 - danych zawartych w systemie informatycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - danych Głównego Urzędu Statystycznego.
3. Zebrano informacje niezbędne do opracowania „Oceny zasobów pomocy społecznej” za 2018r. na podstawie:
 - danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - informacji pozyskanych od właściwych instytucji,
 - danych Głównego Urzędu Statystycznego.
4. Ewaluacja programu „Aktywny samorząd” za 2018 rok, którą przygotowano na podstawie
 - opracowania zebranych danych w wersji statystycznej i tabelarycznej,
 - opracowania w wersji opisowej.

16. SPECJALISTYCZNE PORADNICTWO PRAWNE

Specjalistyczne poradnictwo prawne świadczone jest na podstawie:

1. ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej
 - art. 19.2 Do zadań własnych powiatu należy prowadzenie specjalistycznego poradnictwa.
 - art. 46.1 Poradnictwo specjalistyczne, szczególnie prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na dochód.
 - art. 46.2 Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.
2. ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
 - art.10.3. Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:
 - 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego
 - 2) pomocy prawnej, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

W roku 2019 Główny Specjalista udzielił **126** konsultacji prawnych, w tym **84** dla rodzin z dziećmi i **21** dla rodzin zastępczych.

Najczęściej pomocy prawnej udzielano w sprawach:

- zasądzenia oraz podwyższenia alimentów na dzieci,
- odwołań do sądu od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- zasądzenia od pracodawców na rzecz pracowników odszkodowań i wynagrodzenia,
- uregulowania kontaktów z dziećmi,
- dotyczących wyłączenia spod egzekucji komorniczej świadczeń społecznych, zasiłków rodzinnych i alimentów,
- wykonywania władzy rodzicielskiej,
- leczenia psychiatrycznego bez zgody dla najbliższych krewnych.

Ponadto:

- sporządzono:
 - 17 pozwów o alimenty na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
 - 15 wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody,
 - 7 wniosków o leczenie psychiatryczne bez zgody,
 - 275 pism w ramach korespondencji z sądami powszechnymi i prokuraturą;
- 104 razy reprezentowano Dyrektora MOPS w sprawach przed sądami powszechnymi;
- udzielono 92 konsultacji i porad prawnych pracownikom socjalnym i innym pracownikom MOPS - indywidualnych i w ramach spotkań interdyscyplinarnych prowadzonych przez pracowników socjalnych;
- według stanu na koniec 2019r. Główny Specjalista był kuratorem dla 98 dłużników alimentacyjnych nieznanymi z miejsca pobytu;

- w miesiącu listopadzie prowadzono szkolenie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego dla kandydatów na rodziny zastępcze.

17. DZIAŁ TECHNICZNO - GOSPODARCZY z KANCELARIĄ

W roku 2019 Dział Techniczno - Gospodarczy z Kancelarią wykonywał następujące zadania:

1. Przeprowadził postępowania zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych oraz zgodnie z przepisami o zamówieniach na usługi społeczne:

- 1) świadczenie usług pocztowych oraz realizację doręczeń przekazów pocztowych;
- 2) realizację bonów towarowych dla osób uprawnionych do świadczenia wychowawczego (500+);
- 3) realizację talonów dla osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
- 4) przygotowanie, dostarczenie i wydanie gorącego posiłku osobom potrzebującym z terenu Miasta Ruda Śląska;
- 5) kompleksową obsługę prawną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej;
- 6) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych mieszkańcom Rudy Śląskiej w miejscu ich zamieszkania.

Ponadto w trybie udzielania zamówień na usługi społeczne przeprowadzono postępowanie na świadczenie usług opieki wytchnieniowej w ramach Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa - edycja 2019”, które jednak nie zostało rozstrzygnięte ze względu na brak złożonych ofert.

2. Na podstawie rozeznania rynku udzielono następujących zamówień o wartości nie przekraczającej równowartości kwoty 30.000 Euro, których realizacja miała miejsce na podstawie przygotowanych umów:

- 1) zakup i dostawa materiałów biurowych;
- 2) zakup i dostawa materiałów eksploatacyjnych do drukarek oraz akcesoriów komputerowych;
- 3) zakup i dostawa materiałów eksploatacyjnych do kserokopiarek;
- 4) zakup i dostawa środków czystości,
- 5) konserwacja i naprawy kserokopiarek i telefaksów,
- 6) usługi monitorowania i konserwacji systemów alarmowych,
- 7) przygotowanie, dostarczenie i wydanie gorącego posiłku osobom potrzebującym z terenu Miasta Ruda Śląska;
- 8) zakup i dostawa biletów komunikacji miejskiej (we współpracy Działem Organizacji i Spraw Pracowniczych),
- 9) świadczenie usług serwisowych systemu kolejkowego;
- 10) wykonywanie usług przewozu sanitarnego (zabezpieczenia dzieci i przewóz osób dorosłych do domów pomocy społecznej),
- 11) świadczenie usług pogrzebowych,

- 12) wykonanie i dostawa druków wniosków, wywiadów, oświadczeń, itp.
3. Na podstawie zebranych ofert i jednorazowych zamówień dokonano zakupu towarów i usług: konserwacja i naprawa gaśnic w obiektach MOPS, zakup kserokopiarek, konserwacja urządzeń klimatyzacji w budynku przy ul. Markowej 20, konserwacje kotłów gazowych dwufunkcyjnych, drobne zakupy na potrzeby bieżącej działalności Ośrodka - materiały do napraw, narzędzia, wyposażenie pomieszczeń w telefony, czajniki, itp., zakup mebli i wyposażenia wnętrz biurowych, zakup kserokopiarki dla Sekcji Pracowników Socjalnych przy ul. Przedszkolnej 6, zakup niszczarki o pojemności 55 l.
 5. Sporządzono umowy na wykorzystanie samochodów prywatnych do celów służbowych.
 6. Uprawnieni pracownicy Działu wydawali osobom korzystającym z pomocy MOPS karty przedpłacone, dostarczane przez ING Bank Śląski, służące do wypłaty zasiłków realizowanych przez Ośrodek, pomagając wielokrotnie w aktywowaniu tych kart i wyjaśniając kwestie sporne wymagające w kontakcie z bankiem.
 7. Współpraca z Działem Klub Integracji Społecznej w realizacji zadań z wykorzystaniem pracowników społecznie użytecznych.
 8. W ciągu minionego roku pracownicy działającej w ramach Działu Kancelarii zarejestrowali i nadali za pośrednictwem Poczty Polskiej 62 482 sztuk różnego rodzaju przesyłek. Równocześnie zajmowali się obsługą zwrotów i rozdziałem potwierdzeń odbioru, a ponadto obsługiwali pocztę elektroniczną oraz centralę telefoniczną, skaner i fax.
 9. Przyjmowanie z innych działów materiałów do archiwum zakładowego, jak również udostępnianie na wnioski dokumentacji przechowywanej w archiwum.
 10. Wyznaczenie zadań i nadzorowanie pracy osób skierowanych przez Sąd Rejonowy do odpracowania orzeczonych kar.
 11. Wykonywanie drobnych napraw i prac konserwacyjnych w siedzibie MOPS, Sekcjach Pracowników Socjalnych mieszkaniach chronionych i readaptacyjnych, w tym:
 - naprawy urządzeń sanitarnych;
 - wymiany żarówek i świetlówek;
 - naprawy mebli biurowych, czajników, zamków, żaluzji, itp.;
 - wiercenie otworów, osadzanie kołków, montaż tablic, półek, itp.
 12. Obsługa mieszkań chronionych i miejsc tymczasowego pobytu przez comiesięczne doładowywanie energii elektrycznej w mieszkaniach wyposażonych w liczniki przedpłatowe, podawanie odczytów wodomierzy do GSM „Luiza”, rozliczanie faktur za użytkowanie mieszkań.
 13. Odbieranie od mieszkańców zbędnej odzieży i zabawek.
 14. Przekazywanie we współpracy z pracownikami socjalnymi adresów do dystrybucji drewna pochodzącego z wycinek prowadzonych na terenie Miasta, z przeznaczeniem dla osób korzystających z pomocy Ośrodka.
 15. Wykonywanie szeregu działań związanych z codzienną działalnością Ośrodka oraz powiązanych pośrednio z działalnością MOPS, w tym:
 - a) prowadzenie i aktualizacja Biuletynu Informacji Publicznej,
 - b) prowadzenie rejestru umów zawieranych przez MOPS,

- c) przygotowanie i edycja informacji i ogłoszeń dotyczących działalności bieżącej MOPS oraz rozmieszczanie tych ogłoszeń w ustalonych miejscach;
- d) kontrola wydatków na połączenia telefoniczne stacjonarne i komórkowe;
- e) miesięczne rozliczenia mediów, usług telekomunikacyjnych i innych usług wykorzystywanych na potrzeby Działów zajmujących się wypłatą świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
- f) aktualizacja list telefonów służbowych- komórkowych i stacjonarnych;
- g) zamawianie pieczętek, tablic i druków;
- h) zapewnienie ubezpieczenia pomieszczeń biurowych i sprzętu komputerowego;
- i) współpraca z Działem Finansowo - Księgowym w zakresie rozliczeń i płatności;
- j) zastępstwa w sekretariacie;
- k) sprzątanie pomieszczeń biurowych i powierzchni użytkowych MOPS;
- l) współpraca z Działem Finansowo - Księgowym w zakresie rozliczeń z właścicielami i zarządcami budynków, w których znajdują się mieszkania MOPS, itp.;
- m) przygotowanie sali konferencyjnej do spotkań, szkoleń, udział w przygotowaniu konferencji, itp.

VI. ZASOBY KADROWE MOPS

Wykaz pracowników zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej wg stanowisk na dzień 31.12.2019r. (stan zatrudnienia łącznie 289 osób), co stanowiło 283,50 etatu w tym 6 osób (6 etatów) przebywało na urloпах wychowawczych, 1 na świadczeniu rehabilitacyjnym, a 1 osoba korzystała z urlopu bezpłatnego.

L.p.	Stanowisko	osoby
1.	Dyrektor	1
2.	Zastępca dyrektora	1
3.	Audytor wewnętrzny	1
4.	Główny księgowy	1
5.	Zastępca głównego księgowego	1
6.	Kierownik działu	16
7.	Zastępca kierownika działu	6
8.	Kierownik sekcji	1
9.	Główny specjalista	4
10.	Starszy specjalista	5
11.	Starszy specjalista ds. BHP	1
12.	Specjalista	13
13.	Konsultant - koordynator	3
14.	Konsultant	7
15.	Psycholog	5
16.	Terapeuta	1
17.	Kierownik Sekcji Pracowników Socjalnych	6
18.	Starszy specjalista pracy socjalnej -koordynator	2
19.	Starszy specjalista pracy socjalnej	2
20.	Specjalista pracy socjalnej	37
21.	Starszy pracownik socjalny	17
22.	Pracownik socjalny	8
23.	Aspirant pracy socjalnej	7
24.	Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	6
25.	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	4
26.	Starszy asystent rodziny	2
27.	Asystent rodziny	3
28.	Młodszy asystent rodziny	7
29.	Starsza księgowka	4
30.	Księgowka	3
31.	Informatyk	2

32.	Starszy inspektor	29
33.	Inspektor	10
34.	Podinspektor	23
35.	Referent	12
36.	Pomoc administracyjna	21
37.	Sekretarka	1
38.	Magazynier	1
39.	Sprzątaczką	11
40.	Robotnik gospodarczy	2
41.	Instruktor reintegracji zawodowej	1
42.	Inspektor Ochrony Danych	1
	RAZEM	289

W roku 2019 (stan na 31.12.2019) na podstawie umów na czas określony zatrudnionych było łącznie **40 osób**, w tym w ciągu roku po naborze na wolne stanowisko urzędnicze zatrudniono **4 osoby**.

W roku 2019 1 pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej ukończył wyższe studia licencjackie oraz 2 osoby ukończyły drugi stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.

Wykształcenie pracowników Ośrodka:

- wyższe - 221 osób,
- średnie - 59 osoby (19 średnie zawodowe i 19 ogólnokształcące + 21 policealne),
- zasadnicze zawodowe - 5 osób,
- podstawowe - 4 osoby.

Szkolenia pracowników

Ilość odbytych szkoleń ogółem - **57**

w tym:

- szkolenia płatne - **10**
- szkolenia bezpłatne - **47**

W 2019 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej uczestniczyli m.in. w następujących szkoleniach i konferencjach:

- Kierowanie do domu pomocy społecznej.
- Szkolenie z tematyki funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych.
- Świadczenia wychowawcze 500+ - nowelizacja.
- Wybrane aspekty gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych w świetle wyników kontroli.

- Auditor wewnętrzny systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji.
- Konferencja Stowarzyszenia FORUM pt. "Strefa Rodziny - wielowymiarowość i wieloaspektowość dobrych praktyk".
- Czas Pracy 2020.
- Ustawa o pomocy społecznej -nowelizacje - aktualne problemy.
- Nowa ustawa o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych -WCAG 2.0 - standardy dostępności w praktyce.
- Szkolenie z mobbingu.
- Różne podejścia do pracy z klientem - z doświadczeń służb zatrudnienia i pomocy społecznej.
- Zagadnienia prawne z obszaru systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej z uwzględnieniem tematyki związanej z odebraniem dziecka z rodziny.
- Zamówienia publiczne - procedury, zasady udzielania, planowanie, szacowanie.
- Kompendium rozwoju dzieci i młodzieży.
- Umowa zlecenia-warsztaty dla płatników składek.
- Interdyscyplinarna konferencja naukowa "Być seniorem w XXI wieku - potrzeby, wyzwania, kierunki w polityce senioralnej".
- Szkolenie komputerowe: Projekt "Obywatel.IT" - program rozwoju kompetencji cyfrowych osób powyżej 25 roku życia.
- Zasiłki dla naszych ubezpieczonych.
- Zasady prawidłowego wypełniania i korygowania dokumentów ubezpieczeniowych.
- Kontrola właściwego wykorzystywania zwolnień lekarskich.
- Konferencja naukowa "Dialog w profilaktyce uzależnień - interdyscyplinarna perspektywa działań makrospołecznych".
- Konferencja PFRON pn. "Przyjazna i dostępna przestrzeń".
- Seminarium "Wybrane aspekty związane z ochroną danych osobowych w Projektach unijnych w świetle przepisów RODO".
- Konferencja "Magia rodzicielstwa zastępczego".
- Konferencja "Adopcja szansą dla dziecka i rodziny".
- Panel dyskusyjny "Mediacje Rodzinne w sądownictwie i praktyce".
- Kompendium rozwoju dzieci i młodzieży.
- Śląski Konwent Podmiotów Reintegracyjnych.
- Szkolenie z nowego narzędzia OZPS.
- Rozeznanie rynku i zasada konkurencyjności stosowana w projektach.
- Forum Pomocy Społecznej.
- Szacowanie wartości zamówienia.
- Szkolenie warsztatowe w ramach SOW.
- Szkolenie organizowane przez I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.
- Zasady ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne dla pracowników i zleceniobiorców.

- Uzależnienie od alkoholu wśród młodzieży i profilaktyka uzależnień.
- Budowanie lokalnego systemu wsparcia rodziny.
- Kontrola zarządcza w praktyce.
- Praca z rodziną dysfunkcyjną na rzecz powrotu dziecka do rodziny.
- Debata regionalna "Pokonać bezdomność".
- Konferencja "Rodzina - czas wolny - praca. Zmiana priorytetów osób pracujących na przestrzeni lat i ich wpływ na rynek pracy".
- Skuteczna komunikacja oraz metody pracy z dzieckiem z uwzględnieniem sytuacji trudnych.
- Dostępność przestrzeni publicznej dla osób z niepełnosprawnościami.
- Etapy pracy z osobami doznającymi przemocy w rodzinie.
- Interdyscyplinarna pomoc dziecku z FASD i jego opiekunom.
- Szkolenie dla pracowników JST w zakresie Systemu SOW.
- Kodeks Postępowania Administracyjnego w postępowaniu w sprawie świadczeń z pomocy społecznej.
- Seminarium interdyscyplinarne pn. "Droga do adopcji".
- Pracownicze Plany Kapitałowe.
- Profilaktyka uzależnień w aspekcie oddziaływania na osoby dorosłe.
- Konferencja "Wyzwania dla Polityki Senioralnej - jak zabezpieczać potrzeby Seniorów wymagających opieki długoterminowej".
- Konferencja "Kooperacja i współdziałanie na rzecz doskonalenia systemu pomocy dziecku i rodzinie".
- Konferencja "Nie tylko deinstytucjonalizacja. 20 lat reformowania systemu pieczy zastępczej w Polsce - bilans dokonanych zmian".
- Konferencja "Nieproszeni goście w rodzinie - uzależnienia i przemoc".
- Wykłady z elementami warsztatów poświęconych zasadom tworzenia i wdrażania usług publicznych adresowanych do seniorów.

Szkolenia, na które kierowani są pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej obejmują szeroki zakres zagadnień merytorycznie adekwatny do wykonywanych działań oraz poszerzają już posiadaną wiedzę i podnoszą kwalifikacje uczestniczących w nich osób. Poszerzanie kwalifikacji i zdobywanie wiedzy ma bezpośrednie przełożenie na przekazywanie zdobytej wiedzy innym pracownikom Ośrodka wykonującym poszczególne zadania.

VII. PLAN POTRZEB MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2020 ROK

1. Realizacja świadczeń z zakresu pomocy społecznej uzależniona jest od przyznanych środków finansowych. W planie budżetu na 2020 rok zabezpieczono przede wszystkim środki na realizację programów „Posiłek w szkole i domu” na lata 2019-2023 oraz gminnego programu ostonowego „Pomoc miasta w zakresie dożywiania na lata 2019-2023.” Gmina zobowiązana jest do zabezpieczenia 40% kosztów tego zadania. W przypadku zasiłków celowych zabezpieczono środki na dofinansowanie ogrzania mieszkania, odzieży i obuwia oraz na realizację gminnych programów ostonowych z zakresu pomocy społecznej, dlatego realizacja tych zadań w 2020 r. nastąpi w ramach zagwarantowanych w budżecie środków.
2. Stosownie do rozeznaczonych potrzeb udziela się świadczeń, w formie zasiłków okresowych, które są finansowane z budżetu państwa w wysokości 50% różnicy między dochodem osoby czy rodziny a kryterium dochodowym oraz zasiłków stałych, które w całości finansowane są z budżetu państwa. Środki te zostały zawarte w budżecie na 2020r., jednak w przypadku zmian związanych ze wzrostem lub zmniejszeniem potrzeb mogą one być weryfikowane w trakcie roku.
3. Wykaz potrzeb w związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny zawarty jest w załączniku nr 1 do niniejszego sprawozdania.
4. Wykaz potrzeb w zakresie pieczy zastępczej zawarty jest w załączniku nr 2 do niniejszego sprawozdania.
5. Z roku na rok zwiększa się liczba osób - mieszkańców Rudy Śląskiej, które ze względu na wiek, stan zdrowia wymagają pomocy całodobowej w formie umieszczenia w domach pomocy społecznej. Wzrost liczby osób na „nowych zasadach” wymagających tej formy pomocy, wzrastające koszty utrzymania mieszkańców w domach pomocy społecznej z roku na rok wymagają większych środków samorządowych niezbędnych do realizacji zadania. Ponadto z uwagi na znacznie pogarszający się stan zdrowia psychicznego naszych mieszkańców, w szczególności mężczyzn, konieczne jest zabezpieczenia ich w dps odpowiedniego typu znajdujących się poza terenem Miasta, co w konsekwencji powoduje wzrost wydatków Miasta to na zadanie.
6. W Rudzie Śląskiej wzrasta liczba osób niepełnosprawnych wymagających wsparcia i zwracających się o udzielenie dofinansowania ze środków PFRON. Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej są zadaniami ustawowymi, lecz ilość środków z PFRON jest niewystarczająca na ich realizację, nieadekwatna do potrzeb niepełnosprawnych mieszkańców Miasta. Powoduje to, że nie jest możliwe udzielenie wszystkim osobom niepełnosprawnym pomocy. Często czekają na nią miesiącami a nawet latami. Nie możliwym jest więc na bieżąco likwidowanie barier, czy też udzielanie dofinansowania do zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne. Sytuacja ta powoduje wzrost frustracji i niezadowolenia wśród naszych klientów. Stąd

środki przeznaczane przez PFRON powinny być znacznie wyższe, by zaspokoić potrzeby osób niepełnosprawnych.

7. Prace społecznie użyteczne są w Ośrodku sprawdzoną formą aktywizacji osób bezrobotnych. Ta forma pracy z klientem jest istotnym elementem pracy socjalnej, a prace społecznie są ważnym narzędziem w aktywizacji społeczno- zawodowej klienta pomocy społecznej. Ta forma działania nie ma na celu tylko aspektów zawodowych, ale pozwala także na naukę dyscypliny, obowiązkowości, zapobiega demoralizacji i wykluczeniu społecznemu. W aktualnych przepisach pomocy społecznej brakuje obowiązkowego narzędzia aktywizacji społeczno- zawodowej, które dawałyby możliwości aktywizacji bezrobotnych klientów pomocy społecznej bez generowania dodatkowych kosztów dla Ośrodka.
8. Zmiany w ustawie o pomocy społecznej dotyczące osób bezdomnych spowodowały, że osoby, które posiadają dochód wyższy niż ustawowe kryterium, nie płacą nic za pobyt w noclegowni. Taka sytuacja wpływa demoralizująco na osoby bezdomne, nie motywuje do zmiany swojej sytuacji życiowej ani do wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za swoje życie. Ponadto zmiany w przepisach spowodowały, że pobyt w ogrzewalni czy noclegowni nie wymaga wydania decyzji administracyjnych, co z kolei powoduje brak możliwości wpływu pracownika socjalnego na osobę bezdomną i niemożność skutecznej pomocy tym osobom. Wskazany jest powrót do skierowań do noclegowni w formie decyzji administracyjnych.
9. Środki na wypłatę świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, jednorazowego świadczenia „Za życiem” oraz świadczeń wychowawczych i świadczeń dobry start pozyskujemy w całości z budżetu państwa. Natomiast pomoc materialna dla uczniów finansowana jest w 80% z budżetu państwa, a pozostałe 20% ze środków własnych. Ogromnym wyzwaniem przy realizacji powierzonych zadań jest rozpoczynający się każdego roku nowy okres, na który ustalane jest prawo do świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń dobry start oraz pomocy materialnej dla uczniów, co wiąże się ze wzmożoną pracą. W tym celu niezbędna jest praca w godzinach nadliczbowych, aby zachować przewidziane w ustawach terminy wydawania decyzji/informacji oraz płynność wypłat świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczenia dobry start oraz pomocy materialnej uczniom. Środki na wypłatę wyżej wskazanych świadczeń stanowią największy składnik budżetu MOPS, ułatwiają życie mieszkańcom nie tylko korzystającym ze świadczeń pomocy społecznej. Obsługa tych zadań, w sytuacji ciągłej zmiany przepisów, przysparza wiele trudności. Niezbędna jest zatem odpowiednia i dobrze wykwalifikowana kadra.
Ponadto zaznaczyć należy, że osoby uprawnione do pomocy materialnej uczniom i ich przedstawiciele, zarówno w pierwszym, jak i drugim okresie stypendialnym, okazywali dokumenty potwierdzające poniesienie kosztów o charakterze edukacyjnym na kwotę niższą niż wskazana w decyzji przyznającej. W tych przypadkach, mimo przysługującego prawa do stypendium szkolnego, świadczenie to nie zostało wypłacone lub zostało wypłacone zgodnie z przedstawionymi dowodami

księgowymi. Dlatego też po zakończeniu roku szkolnego niewykorzystana kwota stypendium szkolnego zostaje uchylona.

10. Stałą koniecznością jest podnoszenie poziomu wiedzy pracowników poprzez lekturę doktryny i orzecznictwa, co związane jest z koniecznością zakupu stosownej literatury przedmiotu, a szczególnie komentarzy tematycznych, zbiorów orzecznictwa itd. Główne potrzeby szkoleniowe to tematyka związana z: postępowaniem administracyjnym, ustawą o świadczeniach rodzinnych, zagadnień związanych z nienależnie pobranymi świadczeniami i windykacją, ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawą o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawą o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, Kodeksu postępowania cywilnego i Kodeksu cywilnego, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.